

Redactioneel

Van verschillende lezers kwam de vraag waar blijft toch de nieuwe Doe het Samen!

Anderen zullen het niet eens opgemerkt hebben dat er vanaf de herfst geen nieuw nummer meer is verschenen. Er is gekozen voor een nieuwe opzet waarbij alle werkers de redactie vormen en dit is het resultaat: een *dubbeldik* nummer met een *dubbele* inhoud!

Deel I brengt u op de hoogte van de werkzaamheden en gedachten van de ISKB, het werk van VOP, MOP, School 's cool en O&S met een *dubbel* verslag van het Babylon gebeuren. Ook kunt u lezen dat de contactvrouwen in training zijn geweest. Hier kregen we te maken met *dubbele* gevoelens, op wie richten wij ons allemaal en wat is de juiste balans tussen ontmoeting en taal? Stilstaan, herbronnen en weer doorgaan!

Gezondheid is het thema waar we ons vooral vanuit het Plustraject op richten.

Wij hebben op dit thema voortgeborduurd in deze Doe Het Samen. Deel II bestaat dan ook uit artikelen,

interviews, wist u datjes, boekbesprekingen, een gedicht, kortom een breed scala aan leesvoer gericht op het thema gezondheid. Tips en mogelijkheden komen op ons af, bewegen, mediteren, letten op voeding, niet roken etc. etc. om gezond te leven.

Er zijn op dit moment werkers en vrijwilligers die ernstige gezondheidsproblemen hebben. Je wordt dan weer met je neus op de feiten gedrukt: gezondheid is een groot goed, gezondheid is niet maakbaar en niet te koop.

Onze bijzondere dank gaat naar Mzine waarvan wij toestemming kregen om een *dubbel* artikel van Samira el Kandoussi te plaatsen. Hier zien wij de boeiende ontwikkelingen in Marokko, vooral op het gebied van seksualiteit wordt vaak een *dubbele* moraal gehanteerd. Als cadeautje van de uitgever ontvangt u allen een exemplaar van dit fraaie blad! Namens de redactie wens ik jullie met dit *dubbeldikke* nummer veel leesplezier.

Paulien Rozema-Van Geest

1 Redactioneel

- 3 Berichten uit het bestuur
- 4 Meedenkertje
- 5 Vrijwilligersraad
- 6 Opbouw en Samenleving
- 7 Vrienden van de ISKB
- 8 VOP-nieuws
- 9 'Kunstzwemmen'
- 11 Voor u gelezen
- 13 MOP
- 14 School 's cool Utrecht
- 16 Bijeenkomst over racisme en antiracisme
- 17 PR-commissie
- 18 Babylon V Racisme
- 22 Babylon VI Culturisme
- 24 Taalcommissie
- 25 Meditatie is in!
- 25 Op dieet
- 26 Mohammed Sini
- 27 Mohammed Allach
- 28 Corpus
- 29 Weekendschool op het Vader Rijncollege in Overvecht
- 29 Orgaandonatie
- 30 Onze bibliotheek en 'gezondheid'
- 32 NOAGG, Centrum voor Transculturele Geestelijke Gezondheidszorg
- 33 Lesbrieven: Zwemmen en Het park
- 34 De schaamte voorbij, deel 1
- 36 De schaamte voorbij, deel 2
- 38 Agenda

Berichten uit het bestuur

Hoewel ik al wel sinds geruime tijd bestuurslid van de ISKB ben, heb ik nog steeds het gevoel aan de rand van het werk te staan. Vooral bij de grote feestelijke bijeenkomsten die Paulien zo geweldig weet te organiseren, voel ik me een outsider: wat ken ik weinig vrijwilligers, en wat ken ik de werkers slecht! Wat weet ik weinig van het dagelijkse werk op het kantoor: de vragen die beantwoord moeten worden, de geboorte van nieuwe plannen, de spanning of geld voor projectvoorstellen toegekend wordt. Maar dat hoort nu eenmaal bij een bestuur op afstand.

En zolang het werk relatief gesmeerd loopt, en er geen grote vernieuwingen op stapel staan, kun je als bestuurslid alleen maar instemming betuigen met de plannen die er liggen en de stukken die nu eenmaal door het bestuur geaccordeerd moeten worden. Zo lag er afgelopen vergadering het uitgebreide Activiteitenverslag over het afgelopen jaar, verluchtigd met foto's en vol met succesverhalen. Een brede waaier aan activiteiten was beschreven, je vraagt je af hoe dat allemaal met de kleine staf van het ISKB mogelijk was. Er is dus enorm hard gewerkt, op vele terreinen. Niets dan lof. Eén vraagje: hoe laten we zien dat het wel een geworstel was, om vrijwilligers te vinden en gemotiveerd te houden ondanks teleurstellingen, om in de stad de eigen positie overeind te houden en geloofwaardig te blijven, om niet misbruikt te worden door zowel Nederlandse als migrantenorganisaties, om de dilemma's van de

interculturele samenleving te erkennen zonder de hoop te verliezen?

Ook stond natuurlijk de begroting voor dit jaar op het programma. Het is fantastisch dat er al zo'n groot deel van het geld voor dit jaar toegezegd is, en dat Rita eraan werkt dat het ontbrekende geld er ook komt. Dat is vroeger wel eens anders geweest, en dat is in andere organisaties ook vaak heel anders. De meeste ideële organisaties hebben moeite om geld te vinden. Zeker nu ook de fondsenwereld een gevoelige klap heeft gekregen van de financiële crisis.

Op dit moment loopt het gesmeerd met de ISKB. Maar hoe zal dat in de toekomst gaan?

De visie op integratie, waarin ruimte is voor de wensen van de migrant zelf en begrip is voor het langzame en moeizame proces, staat onder druk. Als er hardere eisen gesteld gaan worden aan migranten, wat betekent dat dan voor het aanbod van de ISKB?

De meerderheid van de nieuwe migranten bestaat niet meer uit de traditionele migrantengroepen waar de ISKB zich op richt, de Marokkanen en Turken. Gaat de ISKB zich in de toekomst ook richten op bijvoorbeeld Poolse migranten? De kerken, van waaruit de ISKB is ontstaan, veranderen. Zeker de katholieke kerk richt zich meer op de persoonlijke geloofsbeleving, en minder op het maatschappelijk engagement. Hoe geeft de ISKB haar band met de kerken in de toekomst vorm?

Datzelfde geldt voor de omgang met de religie van de migranten waarmee we werken. Traditioneel hebben we contact met moslimmigranten. Maar nieuwe migranten nemen ook nieuwe geloven mee. Hoe gaan we de dialoog daarmee aan?

De traditionele migrantengroepen worden in toenemende mate weerbaar, en nemen hun eigen plek in de samenleving in. Hun verhouding met de ISKB verandert van dienstverlening in partnerschap. Hoe geven we hen een plek in ons werk?

Maar eerst zullen we onze ervaringen met dialoog en ontmoeting binnen onze eigen kring van werkers en bestuur moeten toepassen. Het gaat dan vooral over het belang van de kerkelijke achtergrond van de ISKB. We zullen daar de volgende studiedag aan wijden.

We hopen dan nader tot elkaar te komen en tegelijk ook kennis te maken met ons nieuwe bestuurslid Alfons Andriessen die sinds dit voorjaar lid van het bestuur is geworden.

Rian Ederveen

Meedenkertje

Een thema als gezondheid kent veel 'sporen'. Zo blijkt uit onderzoek dat er een aantoonbaar verband bestaat tussen opleidingsniveau, gezondheid en leeftijdsverwachting.

Gelukkig is de laatste in stijgende lijn zodat we nu met z'n allen toch wel enige hoop mogen koesteren om op een goede manier héél oud te worden!

Niet alleen op onze leeftijd maar ook op andere gebieden heeft de gemiddelde stijgende opleiding grote invloed. Zo zijn verhoudingen op het werk en in relaties democratischer, meer gelijkwaardig en ook informeler geworden. Niet dat het daarmee altijd makkelijker wordt - er moet immers meer onderhandeld worden - maar dit is zeker een bijzonder positieve ontwikkeling. Met een minimum hbo-niveau zoals bij onze ISKB-medewerkers begrijpt u dat het bij ons soms wel héél stevig onderhandelen is wat de klok slaat!

Een goede organisatie geeft hier juist veel ruimte voor en dit komt bij ons zeker ten goede aan een professionele begeleiding en deskundigheid binnen onze projecten.

Ook onze doelgroepen gaan mee in deze maatschappelijke veranderingen. Wij merken dat zeker. Waren het oorspronkelijk vooral allochtone, vaak analfabete vrouwen en mannen van de eerste generatie uit voornamelijk Marokko en Turkije die de weg naar de ISKB vonden, de laatste jaren zien we dit beeld verschuiven. In ons bestand komen inmiddels contacten met personen uit zo'n 29 landen van oorsprong voor. Van 16 landen zijn dit ook actuele contacten. De leeftijdsopbouw van deze groep is zeer gevarieerd: de gemiddelde leeftijd daalt. Inmiddels is meer dan 60% van de thans bij ons lopende contacten jonger dan 50 jaar. Daarnaast stijgt ook het gemiddelde opleidingsniveau. Het gevolg van dit alles? Migranten hebben gemiddeld meer 'sociaal lef', willen graag snel deel uitmaken van onze samenleving en wensen daarbij vooral als individu benaderd te worden. Niet als lid van een etnische groep.

Deze ontwikkelingen worden binnen de ISKB zeker onderkend. Sterker nog: er wordt met ons aanbod ook heel goed op geanticipeerd. Niet alleen voldoen wij door onze individuele aanpak vanouds al aan het normale menselijke verlangen om als persoon benaderd te worden, maar ons aanbod wordt ook steeds gevarieerder. Naast de thuistaalles-aanpak bevorderen wij zeer actief het ontstaan van kleine samenhangende lesgroepjes. Ook worden er door ons duale trajecten, op basis van het gezamenlijk buitenshuis ondernemen van activiteiten, ingezet en werken wij mee aan projecten als '1001 kracht' waarbij allochtone vrouwen zelf naar actief vrijwilligerswerk begeleid worden. Een zeer gevarieerd aanbod dus voor een evenzo gevarieerde doelgroep.

Achter dit alles zit natuurlijk een gedachte: de overtuiging dat het voor elk individu goed is niet alleen via taal en ontmoeting aan de eigen persoonlijke redzaamheid, maar ook aan sociale redzaamheid te werken. Alles om uiteindelijk te groeien naar maatschappelijke participatie. Dat kan bij ons omdat wij met onze vrijwilligers voor iedereen die om een of andere reden niet bij het reguliere aanbod in Utrecht terecht kan tóch een mogelijkheid tot ontwikkeling proberen te bieden. Daarbij kan het zeker gaan over een analfabete allochtone vrouw van de eerste generatie die het huis niet uitkomt. Maar daarnaast gaat het in toenemende mate ook om de beter opgeleide man of vrouw uit b.v. het asielzoekerscentrum die niet lang wil wachten tot hij of zij via een reguliere opleiding ergens terecht kan, maar zo snel mogelijk deel wil uitmaken van onze maatschappij. Ook deze kloppen bij ons aan om, liefst in een zo hoog mogelijk tempo, bij ons vast Nederlands te leren.

Gelukkig gaat dit met onze democratie opeisende, op gelijkwaardig niveau opererende en informele medewerkers en vrijwilligers beter dan ooit!

Rita Bronotte

In de afgelopen periode heeft Olga Tieman, namens de Vrijwilligersraad, een informatief gesprek gehad met Jeroen Maas, een medewerker van de Vrijwilligers Advies Raad (VAR).

De VAR is een orgaan ter ondersteuning van Vrijwilligersorganisaties, geeft informatie en advies.

Voor onze Vrijwilligersraad is het ook nog wat zoeken welke functie zij, naast het elkaar informeren, nog meer heeft. Om meer informatie over onze taken te krijgen, zullen we Jeroen Maas op een van onze volgende vergaderingen uitnodigen.

Tijdens het laatste overleg hebben we o.a. stil gestaan bij de vragen:

- Welke rol hebben de vrijwilligers bij besluitvorming en b.v. bij het samenstellen van DHS?
- Staat het onderwerp Kleurrijk Besturen bij het bestuur van de ISKB op de agenda?

De meeste vragen van de VOP-vrijwilligers komen bij de contactvrouwen terecht en dat functioneert prima. De raad realiseert zich dat zij er voor alle vrijwilligers is, maar dat er op dit moment geen vertegenwoordigers zijn vanuit het MOP, School 's Cool en andere onderdelen van de ISKB.

Aangezien er twee leden in september zullen aftreden, zijn we hard op zoek naar nieuwe kandidaten. De verkiezing zal plaats vinden tijdens de slotbijeenkomst aan het eind van het seizoen. Voor informatie, opmerkingen en adviezen kunt u de vrijwilligersraad mailen:

Vrijwilligersraad@iskb.nl

*Namens de vrijwilligersraad:
Paulien Rozema-van Geest*

Via www.vrijwilligerscentrale-utrecht.nl kun je informatie krijgen over het werk van de Vrijwilligerscentrale.

Want wist u dat:

Utrecht als eerste in Nederland naast een digitaal Vrijwilligershuis binnenkort ook een stenen Vrijwilligershuis krijgt! Dit is een huis speciaal voor vrijwilligers, vrijwilligersorganisaties, migrantenzelforganisaties en maatschappelijke organisaties met een ondersteunende functie van vrijwilligers.

Opbouw en Samenleving

De mannenpraatgroepen

In het nieuwe seizoen is pas na de beëindiging van de vastenmaand Ramadan met één groep gestart. De oudste groep Al Asdekaa werd klein, de leeftijd van de mannen hoog, waardoor een aantal steeds regelmatig langduriger in Marokko verblijft. Tegen de zomervakantie hebben we de knoop doorgehakt: voortaan zal er nog één groep zijn: Al Ittihad. De groep wordt goed bezocht, veel animo, de tijd is passend. We zijn ook nog van dag veranderd naar de vrijdag, en wel om tien uur 's morgens.

Bij het eerste weerzien na de zomervakantie verraste een van de nieuwste mannen me enorm: Hij was een week met zijn echtgenote naar Tunesië geweest, dat was echt vakantie, geen gezeur en gebedel, "Ik gaf graag een fooi om met de taxi naar het strand te gaan en maakte zo een anonieme chauffeur blij. Geen gemarchandeer, daar waren we echt vrij!!!! Geen eindeloze familiebezoeken en vooral geen aanvragen om financieel bij te springen bij familiale contacten!"

Een aanbeveling voor de andere mannen, die het begrepen, maar zullen ze het ooit aandurven?

Voor het eerst is ook een echte Sinterklaas op bezoek geweest bij de mannengroep. Hij bracht voor iedereen een chocoladeletter en een toepasselijk woord. En iedereen wilde natuurlijk met de Sint op de foto.

Via de contacten met deze mannen is er meegewerkt aan de film "Een beter leven" van de IKON. Twee van onze contactpersonen hebben intensief meegewerkt aan de totstandkoming van deze grote en ontroerende productie. Bij de première van deze film in Tuschinski in Amsterdam waren wij met tien mannen van deze groep uitgenodigd.

Door contacten met de Marokkaanse mannensoos in Lukkie van Portes in de wijk West is één der mannen, als ervaren suikerpatiënt, daar als gastspreker opgetreden met onze film over suikerziekte, lang geleden door SSE opgenomen met Turkse en Marokkaanse suikerpatiënten.

De oecumenische werkgroep SamenLeven

In de laatste twee maanden van 2008 hebben we veel turbulentie meegemaakt over het in het laatste nummer van DHS gemelde te openen Van Harte Resto in het Driegeratiecentrum. We hebben een constructief gesprek gehad met een tweetal bestuurders van dit centrum. Gelukkig kwam er weer wederzijds vertrouwen in beeld; we gaan als het centrum geopend is gewoon eens uitproberen of dat bevalt.

In december hebben we Sinterklaas gevierd. De kinderen, een stuk of tien, en een paar bijzondere gasten werden in het zonnetje gezet door de vriendelijke Sint. Een viertal vrouwen van de wijkgroep Al Amal heeft uitgelegd hoe Al Amal met vrouwen en nu ook kinderen aan het werk is in de wijk. Zeer bemoedigend.

Tijdens de vergadering direct na de kerstvakantie hebben we lang stil gestaan bij de Gazastrook. In de werkgroep zitten protestante, katholieke wijkbewoners, een joodse wijkbewoner en een Turkse en een Marokkaanse wijkbewoner met een islamitische wortel. Heftig geëmotioneerd hebben we gepoogd om tot een tekst te komen die de wijkbewoners, van verschillende origine en geloof, zou tonen dat de problematiek in de Gazastrook ons niet ontging, rekening houdend met solidariteitsgevoelens aan de verschillende kanten van de elkaar bestrijdende groepen. Het is niet gelukt om overeenstemming te vinden. Zo'n humanitaire ramp, zoveel vernietiging en toch niet in staat om tot verbindende en troostende woorden wederzijds te komen. Stampvoetend moeten we het accepteren, bah!!!

Ondertussen was er een sympathieke wake in de Domkerk georganiseerd om stil te staan bij de strijd in Gaza. Daar lukte het wel om verbindende woorden te vinden en te laten horen uit zeer verschillende monden, gelukkig maar.

Wieger Rozema

Stichting Vrienden van de ISKB

Individualisering en ook verharding van de samenleving, relaties, de kranten staan er bol van. Mensen die volop in de samenleving staan, weten dat het maar de halve waarheid is. Er is wel degelijk zorg om de ander. De vele vrijwilligers die zich bijvoorbeeld in het kader van VOP en MOP daarvoor inzetten, zijn daar een goed voorbeeld van. Ik hoef in dit blad het belangrijke en succesvolle werk van de ISKB niet te onderstrepen. In de stad is het werk van de ISKB bekend en oogst veel waardering. Burgemeester Wolfsen was bij de slotbijeenkomst in juni aanwezig en sprak lovende woorden. Het project School 's Cool is in de regio welbekend. Niet voor niets heeft dit project De Mantel van Sint Maarten gekregen. De Vriendenstichting heeft in de beginfase een handje geholpen door het beschikbaar stellen van 5000 euro als aanloopkosten voor dit project. Dit was mogelijk door de bijdragen van onze donateurs, waarmee weer eens wordt bewezen dat hun donaties goed worden besteed. Het bestuur van de Vriendenstichting is hen dan ook zeer erkentelijk voor hun bijdragen. Dit jaar zijn er naar verwachting weer een of meer projecten waarvoor de financiering geheel of ten dele uit de giften van onze donateurs moet komen. Mogen wij daarom ook dit jaar op u als donateur rekenen? We hebben in 2008 voor het eerst met acceptgiro's gewerkt en de ervaringen daarmee zijn gunstig. De wat hogere kosten daarvan zijn zeker goed gemaakt. In 2008 is door de Vriendenstichting ruim 5000 euro ontvangen. Een mooi bedrag, wat niet wegneemt dat ook nieuwe donateurs van harte welkom zijn. Misschien kent u iemand in uw omgeving die vriend of vriendin van de ISKB, donateur, kan worden. Schrijf of mail naar Stichting Vrienden van de ISKB, Keulsekade 20, 3531 JX Utrecht. Het e-mailadres is info@iskb.nl.

*Stichting Vrienden van de ISKB
Sjaak van Dam, secretaris*

Stichting Vrienden van de ISKB

Om samen net iets meer mogelijk te maken

De Stichting Vrienden van de ISKB helpt de ISKB haar doelstellingen te realiseren met bijdragen die net dat ietsje meer kunnen opleveren

Postzegel
plakken a.u.b.

**Aan de Stichting Vrienden van de ISKB
Keulsekade 20
3531 JX Utrecht**

Stichting Vrienden van de ISKB

De interkerkelijke Stichting Kerken en Buitenlanders werkt als vrijwilligersorganisatie sinds 1986 aan een laagdrempelige, duurzame ontmoeting tussen Nederlandse Utrechters en Utrechters van niet-Nederlandse afkomst. Het doel van deze ontmoeting is te komen tot meer kennis van elkaar en tot beter wederzijds begrip en respect.

De Stichting Vrienden van de ISKB wil graag helpen om bovenstaande doelstelling mogelijk te maken door financiële steun te geven. Hiervoor zoekt zij mensen die als Vriend een financiële bijdrage willen (blijven) leveren.

Ja, ik word lid Vriend van de ISKB

Ik wil jaarlijks C _____ bijdragen

Naam :
Adres :
Postcode en woonplaats :

Toelichting:

Wij sturen u jaarlijks een acceptgirokaart.
U kunt ook uw bank opdracht geven het bedrag automatisch over te schrijven op bankrekening 7813 38 271 t.n.v. de Stichting Vrienden van de ISKB. Dat is vooral gemakkelijk wanneer u de donatie in een aantal termijnen wilt betalen.

VOP

Nieuws

We kijken inmiddels terug op ruim een halfjaar sinds de vorige DHS is verschenen. In het najaar van 2008 hebben we een '1001 kracht'-training gegeven aan een aantal taalvrijwilligers die graag meer wilden weten van de mogelijkheden voor hun lesneemster om vrijwilligerswerk te doen. De cursisten maakten kennis met Jes Kleijnen van de Vrijwilligerscentrale die uitgelegd heeft welke laagdrempelige mogelijkheden er zijn voor vrijwilligerswerk en we hebben gekeken naar de beeldvorming bij de vrouwen zelf. Vaak doen vrouwen al veel aan mantelzorg in de familie en de buurt maar realiseren zich niet dat dat ook vrijwilligerswerk heet.

Sinds november hebben we een grote toename van het aantal aanmeldingen uit het Asielzoekerscentrum (AZC) in Oog in Al. Deze mannen en vrouwen melden zich zelf aan, ze kunnen niet meer wachten tot de Gemeente komt met een aanbod voor taallessen en willen alvast aan de slag. Velen hebben al een verblijfsvergunning maar moeten ontzettend lang wachten op een woning en taallessen. Voor deze mensen willen wij graag aan de slag gaan.

Vanaf september 2008 hebben we twee cursussen gegeven waarin wij met veel plezier hebben kennism gemaakt met deze nieuwe inspirerende vrijwilligers: Karin Dietvorst, Maaike Vriezema, Pauline Kwik, Melissa Knip, Hermieneke Vergunst, Ali Swart, Marieke Kamphuis, Sabina Kekic, Gina Adelaar, Dominica Doggat, Judith Rovers, Annette Pels, Coco Went, Tootje Vriezen, Anneloek Bunnik-Teenstra, Anne Derksen, Fatofl K-raç, Saraï Sapulete, Reintje Maasdam, Els Bouwman, Judith Beltman, Gerdienke Westerveld, Ans Cramer-Pullen, Jenny Crielaard, Bea Ligeon-Meye en Angelique van der Lans. Vanaf 12 maart hebben we ook een nieuwe contactvrouw in ons midden, Benita Post. Als oude rot in het vak vanuit het OBV in Den Haag, zal zij ons komen versterken in Kanaleneiland. We zijn erg blij met je, Benita!

Met elkaar staan we voor een grote taak, er komen ontzettend veel aanmeldingen binnen van vrouwen die hun Nederlands willen verbeteren en dat met een vrijwilliger thuis willen doen of in een klein groepje. Ondanks de nieuwe aanmeldingen hebben we een ernstig tekort aan vrijwilligers. Positief is dat we nu verschillende trajecten hebben waar vrijwilligers uit kunnen kiezen wat het beste bij hen past.

Zo hebben we groepslessen met zo'n 2 tot 5 lesneemsters die samenwerken op een bepaalde locatie. Dit kunnen vrijwilligers samendoen als ze willen, eens in de week een les van anderhalf uur en natuurlijk wordt je begeleid door ons.

Ook hebben we het DUO-traject waarbij vrouwen worden aangemeld die al les hebben bij het ROC maar een extra steuntje in de rug nodig hebben om dat vol te houden. Deze ondersteuning duurt een half jaar of 12 ontmoetingen, dus is qua tijd goed te overzien. In alle wijken hebben we hiervoor aanmeldingen.

En natuurlijk hebben we de 'gewone' wachtlijst van het VOP van vrouwen die langere tijd les krijgen van een vrijwilliger bij zich thuis. Vrouwen die om lichamelijke en/of psychische redenen niet naar een les kunnen komen, krijgen dit thuis aangeboden.

Tenslotte hebben we het Plustraject nog, dat voor iedereen toepasbaar is. Als onderdeel hiervan hebben we b.v. op de internationale vrouwendag een lunch georganiseerd i.s.m. De Wijkplaats, waar een diëtiste van Aveant aan de beweeggroep van allochtone en autochtone vrouwen heeft uitgelegd wat richtlijnen zijn voor goede voeding en hoe je overgewicht kunt voorkomen. Dit heeft ze gedaan aan de hand van dummy's. Daarna was er een gezellige lunch met elkaar met heerlijk en gezond (!) eten.

Binnenkort komt onze nieuwe website en we kijken hier erg naar uit. Hierop hebben we ook een besloten gedeelte gemaakt voor alle vrijwilligers. Hierop staan de laatste nieuwtjes en zullen we ook tips en activiteiten plaatsen die leuk zijn voor onze vrouwen en vrijwilligers om te doen.

Ernestine Roth

'Kunstzwemmen'

Een toneelstuk in het zwembad....kan dat? Ja, dat kan! Dat hebben Nurtaç, Rosa, Nanda en Valeria, vier vrouwen uit Utrecht deze maand laten zien in Aquacentre Den Hommel. Deze vrouwen waren zo dapper om hun eigen levensverhaal te delen met een publiek, dat ook alleen uit vrouwen bestond. Een voorstelling van vrouwen voor vrouwen dus.

Een toneelstuk in het zwembad... hoe kom je er op? Vanaf vorig jaar lente werk ik als vrijwilligster bij het VOP. Ik begon met het geven van Nederlandse les in een moskee in Zuilen en later ben ik mee gaan zwemmen. Elke donderdagmorgen gaat er namelijk een groep VOP-vrouwen naar Den Hommel. Daar wordt dan zwemles gegeven aan vrouwen alleen; mannen worden niet toegelaten. Vanaf dat moment hielp ik elke week mee om zwemles te geven en ik vond het geweldig! Het plezier en de motivatie om te leren, de intimiteit. In het zwembad was er zo natuurlijk en zo gemakkelijk (fysiek) contact. Dat maakte de sfeer heel bijzonder. "Wat een mooie plek," dacht ik en voelde mijn theaterachtergrond in mij opborrelen. "Zou dit geen goede plek zijn om verhalen uit te wisselen?" Als theatermaker werk ik namelijk vanuit levensverhalen van mensen. Dus ben ik vrouwen uit de zwemgroep gaan interviewen over zwemmen, over hun lichaam, over angsten, over moeder zijn en dochter zijn. Vanuit de interviews heb ik korte verhalen geschreven. Zo vertelde elke vrouw haar eigen verhaal aan het publiek, dat voor deze gelegenheid een keertje meezwom. Er kwamen veel positieve reacties van het publiek. Mensen vonden het "een bijzondere ervaring", ze vonden het "moedig" van de vrouwen, die nog geen enkele theaterervaring hadden en ze vonden de verhalen aangrijpend.

Verhalen van vrouwen over hun lichaam, angsten, moeder zijn en dochter zijn.

'Kunstzwemmen'

"Ik heb mijn moeder pas bloot gezien toen zij dood was. Uitgezaakte borsten en zo'n blubberbuik en helemaal wit. Nooit in de zon geweest. En ik schrok. Het was zo'n ander bloot dan dat je zelf bloot was."

Theatermaker Anouk de Bruijn gaat elke donderdagmorgen samen met een groep vrouwen zwemmen in Aquacentre Den Hommel. Zeven vrouwen heeft zij geïnterviewd over het zwemmen, over hun lichaam, hun angsten, over moeder zijn en dochter zijn. Vanuit de interviews schreef zij korte verhalen die door de vrouwen zelf verteld worden... in het zwembad!

Spel: Nurtaç Akbulut, Rosa van der Kroon, Valeria Vera Espinoza, Nanda Verkerk
Tekst en regie: Anouk de Bruijn
Coaching: Renate Zentschig

Met speciale dank aan Paalen-Ruizena, Renée Mars, Olyviah Luusomene, Carla Krijgers, alle vrouwen van de zwemgroep die ervaringen wilden delen.

Aquacentre den Hommel, Kennedylaan 5, Utrecht
donderdag 5 maart om 9.45 uur

Kom kijken, luisteren en beleven en maak kennis met de bijzondere, ontroerende verhalen van deze vrouwen.
Tijdens deze voorstelling zwemt iedereen mee, dus vergeet je zwempullen niet!

€ 4,90 (incl. zwemkaartje, voorstelling én koffie/thee)
Vanwege beperkte plaatsen is reserveren verplicht via 06-49771878 of anoukdebruijn@hotmail.com

Dit project is gefinancierd t.o.m. het Vrouwen Samenlevings Project. Leven met Verschillen. Samenwerking met de West- en Aquacentre die Vrouwen.

De voorstelling werd tweemaal gespeeld.

Meer info hierover:

Anouk de Bruijn

06-49771878

anoukdebruijn@hotmail.com

Moeilijk

Bij mijn lesneemster staat in onze gesprekken het woord moeilijk centraal. Nederlands spreken is moeilijk. Het leven in Nederland is moeilijk. Thuis zijn de puberjongens, de zoons van haar echtgenoot, moeilijk. Maar haar bijna driejarige oude dochtertje is het moeilijkste van alles. Die wil niet eten, niet slapen, niet alleen spelen. Het komt erop neer dat ze niets wil doen wat haar moeder wil. Ik geef les op een tijdstip dat haar dochtertje slaapt.

Dat is nu veranderd. Sinds een paar weken wil ze niet meer naar bed overdag. Voor ons is nu een nieuwe periode aangebroken. Lesgeven met dochter erbij. Die vindt het heel interessant. Ze komt ook aan tafel zitten, hangt aan mijn lippen en spreekt alles perfect na. Maar ze wil schrijven met de pen van haar moeder, ze wil schrijven in het schrift van haar moeder. Kortom ze wil alles gebruiken wat haar moeder gebruikt. Als ze haar zin niet krijgt begint ze te krijsen en smijt ze alles van tafel. De moeder kan hier niet tegenop. Zo zitten er nu krassen en scheuren in het lesmateriaal van de moeder.

Ik probeer haar af te leiden, speel een poosje met haar, lees voor – dat vindt ze heerlijk – breng een speelgoedzak mee, enz., enz. Ik probeer mij vooral niet te mengen tussen moeder en dochter. Het Nederlands van mijn lesneemster is nog te beperkt om voor te stellen haar eens te negeren. Ik kan best een poosje tegen het gehuil.

“Moeilijk, moeilijk”, zegt haar moeder en schudt verdrietig haar hoofd.

Vandaag is het een mooie warme voorjaarsdag. Alles staat in bloei. Een perfecte dag voor een wandeling naar het park. Ik heb ontdekt dat ze veel van bloemen houdt. Ik stel het voor en haar ogen lichten op.

Toch gaan wij niet. Dochterlief wil niet. **DAT VIND IK MOEILJK!**

Een VOP-vrouw

HOE KAN HET DAT DEZE TEKST TOCH HELEMAAL LEESBAAR IS?

Vlgones een oznrdeek op een Eglnese uvinretsiet mkaat het niet uit in wlkee vloogdre de ltteers in een wrood saasn, het einge wat blegnairjk is is dat de eretse en de ltaatse ltteer op de jiuatse patals saasn. De rset van de ltteers mgoen wllikueirg gpletaast wdoren en je knut vrelvogens gwoeon lzeen wat er saatt. Dit kmot odmat we niet ekle ltteer op zcih lzeen maar het wrood als gheel.

Voor u
gelezen

Boualem Sansal

Harraga

De Geus ISBN 9789044508499

Deze Algerijnse schrijver mocht na het verschijnen van zijn boeken niet meer werken bij het ministerie van Industrie. In deze roman krijg je een beeld van Algerije. De hoofdpersoon, een vrouwelijke kinderarts leeft met veel moeite onder de strenge voorschriften van haar land en de Islam. Zij houdt zich bezig met haar tragische verleden. Met de komst van de hoogzwangere Cherifa, voor haar een onbekend meisje van zestien, maar vooral aan het einde van het boek, waarin Cherifa sterft en zij de baby gaat verzorgen, verandert veel in haar leven.

Gelukkig zijn er ook veel sprookjesachtige momenten in het boek, daardoor is het (emotioneel) goed leesbaar.

Anneke Jaeger

Nuruddin Farah

Kaarten

De Geus ISBN 9789044514124

De schrijver komt uit Ogaden, op de grens van Somalië en Ethiopië. Hij schreef dit boek in 1968. Nu is het heruitgegeven in het kader van de NRC-Handelsbladleesclub.

Het boek gaat over de relatie van Askar, wiens vader in de burgeroorlog is omgekomen en moeder is overleden bij zijn geboorte, met zijn verzorgster Misra, een Ethiopische vrouw, die hem vanaf zijn geboorte heeft verzorgd. Als Askar, op 18-jarige leeftijd kiest voor een universitaire studie, in plaats van een vrijheidsstrijder te worden, ontmoet hij na jaren, – Askar had haar sinds zijn tiende niet meer gezien – Misra weer. Zij wordt ervan beschuldigd verraad te hebben gepleegd. Wat zoiets doet met een jongen van die leeftijd, wordt prachtig beschreven. Ook de familieverhoudingen en de cultuur van beide landen zijn interessant om te lezen.

Anneke Jaeger

Tahar Ben Jelloun

Een verblindende afwezigheid van licht

De Geus ISBN 9789044514094

De Marokkaanse schrijver Tahar Ben Jelloun, geboren in Fez, schreef deze roman die gebaseerd is op feiten en ontleend aan de getuigenissen van een ex-gevangene van Tazamart.

In 1971 werden de gevangenen na een mislukte staatsgreep naar deze gevangenis overgebracht. Dit strafkamp ligt ergens ondergronds in de woestijn. De 27 gevangenen vertellen elkaar verhalen en hebben steun als moslims aan de koran. Het is een indrukwekkend boek met wrede, maar ook prachtige stukken over diep geloof en kameraadschap.

Anneke Jaeger

N. Boumaaza

Om de lieve vrede

Davidfonds januari 2006

ISBN 9789058263087

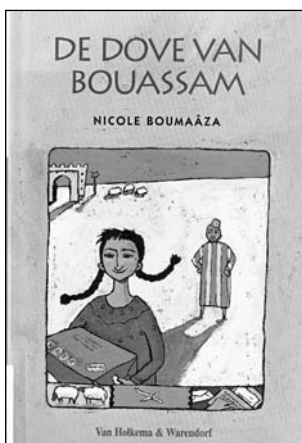
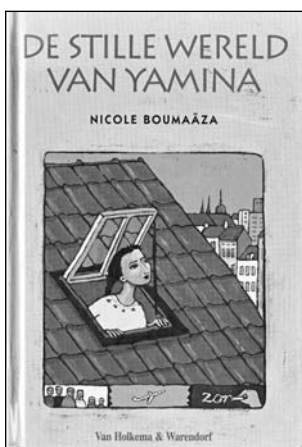
Een ego-document, voor het eerst, na tientallen boeken van haar hand, een tragisch levensverhaal van een Vlaamse vrouw, Nicole die tweeëntwintig is als ze verliefd wordt en trouwt met Daniël, een joviale Marokkaan, met een Europese koosnaam. De relatie wordt verboden door haar vader, die zichzelf een notoire racist noemt. Zij verbreekt de relatie met haar vader, houdt wel contact met haar moeder, er komen vier kinderen, oma speelt haar rol met verve. De meningsverschillen, waarin Nicole zich schikt, wegen niet zwaar. Bovendien maakt Daniel het achteraf telkens goed. Hij werkt keihard en is niet voor één gat te vangen. Ze zijn gelukkig. Maar Daniël verandert in 'Mohamed' door ervaringen op de werkvloer, het gevoel van uitsluiting. Zijn godsdienst, regeert voortaan zijn dagpatroon en hij wordt streng ook t.o.v. de kinderen. Zij zwijgt en verdraagt 'om de lieve

vrede'. De hoge eisen die Mohamed zichzelf stelt, legt hij ook op aan zijn vrouw. Hij ontpopt zich als een tirannieke en jaloerse man. Een periode van 25 jaar huwelijksellende wordt in een soort dagboekvorm minutieus beschreven. Hoe is het mogelijk dat een vrouw zoveel geweld en onderdrukking kan dragen en niet eerder het besluit neemt om weg te gaan, om te scheiden, desnoods om te vluchten? Zij beleeft momenten van passie wanneer haar man haar weet te verleiden en voor een moment 'het' weer goed maakt, maar dat is van korte duur. Het boek geeft interessante informatie over het wonen en leven in Marokko, waar de schrijfster vaak goede tijden beleeft, met zijn zuster en andere familieleden. Maar ook over de Marokkaanse familiale betrekkingen en hoe daar in België mee wordt omgegaan, familieleden uit Marokko die in Borgerhout worden opgevangen en begeleid. Het is moeilijk te zeggen of de ontstane problemen liggen aan de culturele verschillen of aan het gestoorde gedrag van de man, een dominante, narcistische persoon met anti-sociale, opportunistische trekken. De auteur weet zich door zelfstudie en haar auteurschap aan hem te ontworstelen. Zij wordt vrij!

Antwerpse kleuterleidster trouwt met een Marokkaanse Antwerpenaar en het mislukt falikant, tragisch. De apotheose is de vrijheid voor de Antwerpse vrouw. Mo accepteert uiteindelijk hun scheiding. Hoe droevig ook, het boek las als een trein, net als alle Indianenverhalen, het leven van tsaar Nicolaas en Tsarina Alexandra, de biografie van Martin Luther King, je weet of in het geval van dit boek, je vermoedt wat de droevige afloop zal zijn, en toch?

Wieger Rozema

In onze bibliotheek op de Keulsekade hebben wij van haar hand:

Aan de andere kant van het water, 1989

De stille wereld van Yamina, 1996

De dove van Bouassam, 1996

Stuk voor stuk prachtboeken, ons aanbevolen door Annechien Limburg van Altrecht om geïnformeerd te worden over het leven onder ons dat velen niet echt kennen. Ooit vonden mijn leerlingen op school, de stille wereld van Yamina een pracht boek, van binnen uit beschreven hoe een doof meisje in Antwerpen allerlei hobbels ervaart in haar nieuwe stad. In "Om de lieve vrede" trof mij al lezend grote teleurstelling, dit project is niet gelukt. Een stapelverliefde

MOP

Na de zomer vorig jaar hebben we een wisselende opkomst gehad vanwege de Ramadan. Sommige mannen wilden het vasten toch verbreken om lessen te kunnen volgen. De cursisten en docenten hebben 's avonds samen genoten van de meegenomen lekkernijen.

In de loop van het jaar is Mariëlle met verlof gegaan en Gabriela heeft haar vervangen. Alle lessen konden zo gewoon doorgaan. Naast een lid van onze taalcommissie was ook Yvonne Demmenie een graag geziene gast die ons goed heeft geholpen. Ik herinner me nog goed het oefengesprek dat ze met Ahmed had over het telefonisch bestellen van een lesboek. Je moet dan natuurlijk je geboortedatum, straatnaam, achternaam en postcode allemaal goed kunnen uitspreken en spellen. Ahmed wilde het goed leren; de A van Anton, de H van Hendrik. Rare namen vond hij dat soms, maar het is hem wel gelukt!

In december hebben we in de laatste les van het jaar een spel gespeeld, Pim Pam Petten. Je draait een schijf rond, die komt bijvoorbeeld op de letter I en daarbij krijg je de opdracht om dieren te verzinnen met deze letter, zoals ijsbeer, inktvis, ibis etc. Het bleek een hilarisch spel in deze groep, wanneer we met de letter T iets uit de supermarkt benoemden. Een trapauto haal je namelijk bij de Aldi in de reclame en wat dacht je van alles wat met tanden te verzinnen is, tandpasta, tandenstokers, tandenborstel. Vooral bij vragen over steden in de wereld, talen of rivieren kon iedereen goed meedoen. Ooit gehoord van Groenlands, Groot-Duits, Guanees, Guatamaltees, Gooilands? Een zeer divers Nederlands wordt er geleerd op het MOP!

In de loop van 2008 hebben we ontzettend veel aanmeldingen gekregen en dat gaat nog steeds door. De meeste aanmeldingen komen van mannen uit het AZC. Zij willen niet meer wachten op de les die door de gemeente wordt aangeboden en daarom vast bij ons starten. Jongens die helemaal alleen hierheen zijn gekomen en nog nooit een school hebben gezien, leren op het MOP spreken en schrijven. Een van hen kwam mij onlangs al om een bon vragen, dus hij is al goed op de hoogte van bureaucratisch Nederland.

Het MOP wordt erg druk bezocht en we kunnen daarom altijd nieuwe vrijwilligers gebruiken die het leuk vinden om een paar mannen te 'taalcoachen'. Het is inspirerend werk en nooit saai.

Na mijn zwangerschapsverlof is het weer een feest om bij de mannengroep te komen. Veel vragen over het nieuwe leven met Zarah, de betrokkenheid is groot.

Het is geweldig om te zien hoe de groep zich heeft ontwikkeld. Op de foto is een groot deel van de mannen en de vrijwilligers te zien. Een mooie mix. Om 21.30 uur moeten we altijd zeggen dat het tijd is, mensen zijn zo verdiept in hun boeken en gesprekken. Fijn er weer te zijn!

Ernestine Roth

Mariëlle van Rooij

gefotografeerd door Gabriela Canseco

MOP international

School's cool! Utrecht

AD Utrechts Nieuwsblad
School's Cool

Coach beperkt schooluitval

Prestaties en zelfvertrouwen van leerlingen nemen toe

TONNY VAN DER MEE
AMSTERDAM

Achterstandskinderen hebben veel baat bij persoonlijke begeleiding van een mentor. Ze presteren beter op school, krijgen meer zelfvertrouwen en vallen daardoor minder vaak uit. Dat blijkt uit onderzoek onder oud-deelnemers van het mentorproject School's Cool in Amsterdam. In acht gemeenten begeleiden 400 mentoren kinderen met leerachterstanden en sociale problemen bij de overgang naar de middelbare school. Sinds de start in 1997 zijn al ruim 1000 kinderen begeleid om te voorkomen dat ze zonder diploma school verlaten. Dit onderzoek van Noorda en Co blijkt dat 85 procent zonder zittenblijven een diploma haalt. Bovendien eindigt 35 procent op een hoger niveau dan bij de start in de brugklas, terwijl slechts 15 procent een stapje terug deed. Leerlingen zonder mentor eindigden twee keer zo vaak op een lager niveau dan in de brugklas, en overtroffen zichzelf minder vaak. „Schooluitval heeft niet altijd te maken met aanleg, maar met motivatie”, zegt directeur Marjan Timp van School's Cool. „Een mentor kan bereiken dat ook een kind school belangrijk vindt.” Deelnemers verbeterden hun taal- en rekenprestaties, werden zelfstandiger en leerden sociale vaardigheden. Timp: „Ook ouders zijn zich meer voor de school gaan interesseren. En veel moeders willen op Nederlandse les, zodat ze kunnen meepraten.” De resultaten komen overeen met buitenlandse onderzoek. Mentorprojecten zijn daar zeer succesvol. In de Verenigde Staten leidt het soms tot de helft minder uitval. In Nederland is de aanpak van schooluitval een toprioriteit. Het voortgezet onderwijs telt 16.000 drop outs. Zo'n 150.000 vmo'ers horen tot de risicogroep. Er zijn momenteel een paar honderd mentorprojecten. „Dat groeit nog steeds”, zegt Karin Vaessen van het Kennispunt Mentoring.

Centraal staat een betere onderwijs carrière. Ouders worden actief betrokken bij School's Cool. Net als de leerlingen, ondertekenen zij een contract waarin ze zich verplichten thuis te zijn als de mentor op bezoek komt. De mentor gaat soms mee naar ouderavonden en fungeert als aanspreekpunt voor zowel school als ouder. Het is niet de bedoeling dat de mentor door ouders wordt gebruikt voor allerhande problemen. Hulp aan het kind voor een betere schoolloopbaan staat centraal. „Een mentor is geen maatschappelijk werker”, zegt directeur Marjan Timp van School's Cool. „Ouders moeten ervan doorstromen zijn hoe belangrijk school en belangstelling voor het kind zijn. Ook zij willen dat hun kind verder komt.”
Toch geven ouders in deze

Op 26 maart is er weer een enthousiaste groep aspirant-mentoren gestart met het volgen van de introductie cursus voor het School's-coolproject. Tijdens deze drie avonden durende cursus hebben we met elkaar gesproken over o.a. de jongerencultuur, gesprekstechnieken, cultuurverschillen en de huidige schoolstructuur. De mentoren zijn tijdens de cursus ook weer even teruggegaan in de tijd toen ze zelf 12 jaar oud waren. Zo hebben ze bijvoorbeeld een foto meegenomen uit die tijd – wat voor sommigen enig graafwerk vereiste – en hebben ze een voorwerp meegenomen wat voor hen toen heel

belangrijk was of wat hen toen typeerde. De komende tijd zullen de koppelingen en de kennismakingsgesprekken gaan plaatsvinden tussen de mentoren en de leerlingen. Wij zijn erg blij met deze leuke groep bevlogen vrijwilligers en wensen hen veel plezier en inspiratie toe in het contact met hun toekomstige leerling! Een hartelijk welkom voor Meije, Lonne, Anna, La'shan, Pearl, Koos, Esther, Ko en Anneline.

De groep mentoren die in 2008 gestart is met het School's-cool-

project komt eens in de acht weken naar de Keulsekade voor een intervisiebijeenkomst. Er is dan tijd om leuke en moeilijke ervaringen te delen, met elkaar na te denken over de aanpak van een bepaalde situatie en inspiratie op te doen. In samenwerking met UYL-Trainingen zullen we een thema-avond organiseren met als onderwerp 'toekomstdroom'.

Het School's coolteam
Hadassa Caan
Janine Koolen
Paulien Rozema

Wist u dat...

In samenwerking met het Stut-theater hopen we in het kader van het Plustraject onze doelgroep ook meer te stimuleren om naar theatervoorstellingen te gaan. Elke laatste zondag van de maand organiseert het Stut-theater onder de naam Theater Dichtbij een voorstelling die vaak passend is voor onze doelgroep. Op 26 april bestaat de mogelijkheid om bij de ISKB vanaf de Keulsekade met een busje opgehaald te worden om dit laatste optreden te zien van

„Familie à la Turca”. Een familiedrama over een doodnormaal Turks gezin.

Theater Dichtbij: Zondag 26 april 2009 om 15.00 uur

Mantel van Sint Maarten voor 'School's Cool'

Rinda den Besten, wethouder van onze stad, heeft op 10 november de 'Mantel van Sint Maarten' uitgereikt aan School's Cool. De Mantel van Sint Maarten is een initiatief van de diaconie van de Utrechtse Protestantse Gemeente en Citypastoraat Domkerk. De uitreiking vond plaats in aansluiting op het debat over 'Stille Armoede' in het Tumult-debatcentrum.

Sensor, (voorheen SOS telefonische Hulpdienst Utrecht), Joy4you en School's Cool waren genomineerd voor de 'Mantel van Sint Maarten' 2008.

Nadat de drie genomineerden zich hadden gepresenteerd overhandigde de wethouder de oorkonde aan 'School's Cool', een initiatief van de Interkerkelijke Stichting Kerken en Buitenlanders (ISKB).

De ISKB levert een belangrijke bijdrage aan de stad door een brug te slaan tussen Utrechters van verschillende afkomst. Discussies in de politiek, in de media en op straat, zetten de verhoudingen tussen bevolkingsgroepen op scherp. Deze discussies spitsen zich vaak toe op de jongeren van Marokkaanse afkomst.

Ondersteuning

Het project School's Cool ondersteunt jongeren die de capaciteiten hebben om een opleiding te volgen maar toch risico lopen om vanwege cultuurverschillen bij de overstap naar de brugklas de aansluiting met de school te missen. De mentoren van School's Cool geven jongeren van allochtone afkomst ondersteuning die cruciaal kan zijn voor de rest van hun leven. De jongeren krijgen naast praktische ondersteuning ook de boodschap mee dat er Nederlanders zijn die in hen geloven. Een belangrijke bouwsteen voor succesvolle integratie. Aan de prijs van de 'Mantel van Sint Maarten' is een bedrag verbonden van duizend euro.

Wethouder Rinda den Besten (links) met de prijswinnaars van School's Cool.

Stille armoede

Voor het eerst vond de uitreiking plaats in debatcentrum Tumult. Citypastoraat Domkerk en Tumult hebben samen gekozen voor het thema 'Stille armoede', een thema dat sterk aansluit bij de gedachte van solidariteit en verantwoordelijkheid van Sint Maarten. Aan het debat namen deel: Peter Achterberg, Erasmus Universiteit Rotterdam en mede-auteur van Farewell to the Leftist Working Class en Sadet Karabulut, Tweede Kamerlid SP, verantwoordelijk voor sociale zaken en integratiebeleid en Constand de Jonge, voormalig diaconaal consulent in Utrecht en voorzitter van de voedselbank in Utrecht.

Indrukwekkend was ook het optreden van Theatergroep 'Spotlicht'. Zij wonnen vorig jaar de 'Mantel van Sint Maarten' en lieten met hun stuk zien wat armoede in de praktijk betekent.

Bram Schriever

©Uit Kerk in de Stad, november 2008

Vader woont al dertig jaar in Nederland en het heeft hem veranderd in zijn houding tegenover vrouw en kinderen. Maar op een dag wordt hij onverwacht ontslagen. Zijn positieve beeld van Nederland verandert. En zijn gedrag in huis. Dat heeft gevolgen voor zijn hele gezin: de oudste zoon die "Turkser" is dan zijn vader, de jongste zoon die opeens veel meer op zijn woorden moet letten, zijn dochter die niet voor haar opbloeiende liefde durft uit te komen nu baba het zo moeilijk heeft, moeder

die tussen twee vuren staat en met steun van tante zichzelf overeind houdt. En vader zelf die zich in de spiegel niet meer herkent.

"Familie à la Turca" wordt gespeeld door acht bewoners uit Overvecht. Zij zullen de voorstelling na een tournee van 1,5 jaar voor de allerlaatste keer spelen. Mis het niet!

"Familie à la Turca" is een herkenbaar én inleefbaar stuk, ook voor wie de Turkse wereld niet kent.

Waar: Cultuurhuis Stefanus, Amazonedreef 40
Met lijnbus 6 stopt u voor de deur!
Entree: € 3,50/ € 2,50 (CJP, U-pas, 65+)
Reserveren: 030 2311801 of reserveren@stut.nl

Wil jouw VOP-vrouw gebruik maken van het 'stut-busje' vanaf de Keulsekade? (vertrek: 14.15 uur)
Opgave verplicht: info@iskb.nl

Bijeenkomst over racisme en antiracisme

Witten met een zwart hart?

De ISKB organiseerde voor contactvrouwen een 3-daagse training over racisme en antiracisme in Utrecht op 2, 3 en 4 maart 2009

De heer Mpho Ntoane, Nederlander met wortels in Zuid-Afrika, predikant met emeritaat, voorheen werkzaam in het Oude Wijken Pastoraat in Rotterdam, trainer van racismebewustwordingscursussen, opgezet door het inmiddels opgeheven instituut Kerk & Racisme, n.a.v. het PCR (Program to Combat Racism), ooit van de Wereldraad van Kerken, leidde de eerste week van maart een 3-daagse bewustwordingstraining over racisme voor VOP-contactvrouwen. Dat blijft een breed en lastig thema dat van alle tijden blijkt: het speelt op alle continenten en is in alle landen, steden, wijken en straten herkenbaar.

Hoe verhoudt dit onderwerp zich met ons werk als contactvrouw?

de 1e dag

De nadruk lag op in hoeverre je zelf bewust bent van het eigen levensverhaal. Of, hoeveel onbewustheid zit er in je denken en handelen? Je afkomst, opvoeding, scholing en werk bepalen hoe mensen omgaan met anderen. Als jij je bewust bent van waar je vandaan komt, wie je bent en wie de ander is, dan kun je ook de grenzen aangeven. Het onbewust handelen komt vaak voort uit schuldgevoel en dan kunnen mensen gemakkelijk over je grenzen heen gaan.

Dat bracht ons bij o.a. de volgende vragen:

- welke omgangscodes zijn belangrijk in je werk?
- is er sprake van verbinding in de driehoeksrelatie contactvrouw-lesneemster-lesgeefster?
- wat is het uitgangspunt van de contactvrouw bij de kennismaking met de lesneemster?
- gaat het slechts om een lesrelatie of benader je de lesneemster als persoon met een eigen levensverhaal?
- kan er vriendschap ontstaan tussen lesgeefster en lesneemster?

Begrippen als aandacht, vertrouwen, luisteren, vriendelijkheid en respect scoren hoog in de ontmoeting en omgang met lesneemsters en lesgeefsters. Ook vraagt het werk veel tijd en geduld. In het begin van een contact speelt de 'traagheid van de tijd' een grote rol in de omgang tussen lesgeefsters en -neemsters. Ook tijdens het lesgeven blijft dat een punt van aandacht. Het advies is: oefen je in geduld en kweek vertrouwen. In veel gevallen is er veel tijd nodig voordat je resultaat ziet.

We sloten af met de vraag: hoe verhoudt dit concrete gegeven zich met de wensen van de subsidiegevers en het Utrechts gemeentebestuur? En heeft dat invloed op ons werk? Dan hebben we het eigenlijk over een machtsverhouding. Hoe gaan we daar mee om?

de 2e dag

De vragen waarmee we de 1e dag afsloten vormen het onderwerp voor de tweede dag: racisme als ideologie van de macht. Willen en kunnen wij ons daartegen verweren? Of maken we daar juist gebruik van? En hoe doen we dat dan?

De heer Mpho Ntoane opent met de stelling: in onze wereld is macht vooral in handen van witte, westerse, kapitalistische mensen in een moderne snelle samenleving. Overal is macht zichtbaar en herkenbaar: in politiek, in de economische verhoudingen, in religie en zelfs in het onderwijs. Het formele kolonialisme is voorbij, maar aspecten daarvan zijn nog steeds herkenbaar.

We werden wat stil van deze conclusie. Eigenlijk wisten we het wel, maar we werden toch weer aan het denken gezet over onze eigen houding in de maatschappelijke verhoudingen. Hoezo zijn wij bewust geworden van onszelf en van de maatschappij waarin wij leven en werken?! We stribbelden wat tegen. Zo van: er gebeuren toch hele positieve dingen door enthousiaste vrijwilligers en ontwikkelingswerkers?!. En we dragen toch ook graag ons steentje bij om iets te veranderen!

Natuurlijk, maar contactvrouwen en lesgeefsters bepalen toch wel wat goed voor een lesneemster is ?????

Pas als je ziet waar de macht is / zit en hoe die gebruikt wordt, bewust en onbewust zo invloed heeft op vele terreinen, dan kunnen mensen zich bewust worden van het verstoorde evenwicht in de wereld, hun eigen plaats en rol daarin.

Een tegenbeweging is nodig. In het kader van deze cursus noemen we dat een antiracistische strategie. De antiracistische strategie gaat uit van bondgenootschap, samenwerking en verbinding. Het belangrijkste uitgangspunt is het herstellen van evenwicht op alle terreinen: intermenselijk, maatschappelijk, politiek en economisch.

Maar dat vraagt van ons 'witten' een andere houding: een houding van commitment, consensus en kwetsbaarheid. Dan worden mensen zich er ook bewust van dat je zelf en persoonlijk onderdeel bent van het probleem. Dus luidt de boodschap: aan het werk, witte mens!

de 3e dag

De derde en laatste dag werd het onderwerp afgesloten met concrete vragen. Vragen waar we uitgebreid en openhartig over doorspraken, maar vragen waarop we geen concrete, spatheldere antwoorden gaven.

Nu hebben jullie, in je maatschappelijke rol als contactvrouw, je dit allemaal weer gerealiseerd. Want je dacht natuurlijk dat je het wel wist...

- 1 - Wat wil je persoonlijk veranderen in je werk als contactvrouw? En, zijn we het daar samen over eens.
- 2 - Is er wel consensus over de collectieve houding t.o.v. het werk of gaan we daarin allemaal min of meer onze eigen gang?
- 3 - Zijn we het eens over de gewenste vorm en inhoud van ons werk?
- 4 - Moet integratie als begrip niet vervangen worden door 'samen leven'?
- 5 - Staat ontmoeting voorop met als middel de taal?
- 6 - Zijn de sterke punten juist het geduld en de traagheid?
- 7 - Hoe verhoudt zich dat laatste ten opzichte van het beleid en subsidie?
- 8 - Scheppen we niet teveel verwachtingen bij een intake als blijkt dat de vrouw bij ons niet onmiddellijk les kan krijgen?
- 9 - Is er consensus over de aanpak van het werk tussen het bestuur en medewerkers van de ISKB?
- 10 - Waarom laten jonge, hoogopgeleide, allochtone vrouwen het afweten bij onze vrijwilligersorganisatie? Waarom heeft de ISKB nog geen kleurrijk bestuur en het VOP nauwelijks kleurrijke lesgeefsters en contactvrouwen?

Met de opdracht om de bovenstaande vragen van de juiste / gewenste / werkbare antwoorden te voorzien, gingen wij naar huis. Er blijven grote verschillen in de benadering ten opzichte van mogelijke lesneemsters. Eensgezind zijn we over de missie van het VOP en de ISKB. Laten we die missie als uitgangspunt nemen en door voortdurende communicatie met elkaar op zoek gaan naar een transparante aanpak. Hoe de uitkomst van deze 3-daagse in de ziens- en werkwijze van de ISKB geïmplementeerd kan worden, is een andere vraag.

Utrecht, maart 2009
Annemarie Kooistra

PR

Commissie

In januari gaf Miss Nederland Deniz Akkoyun op de Keulsekade het startschot voor Make A Difference Day (MADD), de grootste vrijwilligersactie van Nederland. Ze opende de website www.madd2009.nl en gaf het eerste promotiepakket aan de ISKB.

Op 20 maart kwamen "honderden" (grapje) vrijwilligers op de vlaggen en slingers af om mee te helpen bij de klussen, die via de werkers van het VOP/MOP/O&S en School 's cool op de MADD-site waren ingevuld..

Ondanks de lage opkomst hebben we toch via de site verschillende aanmeldingen gehad, niet om een dagje mee te doen, maar om blijvend een bijdrage te leveren.

De PR-commissie is op zoek naar versterking. Informatie Paulien Rozema-van Geest paulien@iskb.nl

Babylon V Racisme

De op 15 oktober 2008 gehouden vijfde Babylon-avond begon met de vertoning van de film 'Le grand Blanc de Lambaréné', geregisseerd door Bassek Ba Kobhio, over leven en werk van Dr. Albert Schweitzer. Deze film uit 1995 liet een eigen (Afrikaanse) visie zien op het leven van de grote witte man uit de Elzas.

Ahmet Akdeniz

Het tweede deel van de avond werd ingeleid door vijf sprekers, die allen vijf minuten spreektijd kregen. Speciale gast van de avond was Mpho Ntoane, al meer dan 24 jaar adviseur van de ISKB als het gaat om racismebewustwording. De spreektijd werd bewaakt door een kookwekker, 'gellopper' en klankschaal en geleid door de inhoudelijk directeur van de ISKB, Paulien Rozema – van Geest.

De eerste spreker, Wieger Rozema, vertelde dat de film grote indruk op hem heeft gemaakt. Schweitzer was altijd een lichtend voorbeeld voor hem en zijn ouders geweest en in de film wordt die 'heiligheid' afgebroken. De film maakte hem, doordat het vanuit zwarte ogen is gezien, bewust van de verschillende waarheden en zienswijzen die er bestaan. Racismebewustwording heeft een belangrijke rol gespeeld in Wieger's werk bij de ISKB, maar ook voor hem als leraar. Trainingen en scholing op dat vlak hebben hem meer zelfvertrouwen gegeven. Op zoek naar de betekenis van racismebewustwording bij de ISKB, stuit hij op veel complexiteit en aarzelingen.

Het doel van de ISKB is om de samenwerking tussen buitenlanders, vooral Utrechters van Marokkaanse en Turkse origine, en oorspronkelijke Utrechters te bevorderen. Met name bij het VOP (Vrouwen Ontmoetings Project) lukt dat heel goed. De afstand lijkt minder te worden, er groeit affectie, soms lijken de zachte krachten inderdaad te winnen.

Bij mannen is dat veel lastiger. Er kan betrokkenheid en vriendschap groeien. Op enkele heikele punten durven we elkaar soms aan te spreken, eng!

De meeste mannen die Wieger ontmoet zijn erg gevoelig voor de zeer negatieve, uitsluitende signalen die Nederland de laatste jaren naar hen uitzendt. Willem Schinkel analyseert die uitsluiting zeer helder. Racisme is weer een item, nu in een ander 'jasje', op culturele en religieuze gronden wordt een grote groep buitengehouden.

Hoe dichter je bij elkaar komt, des te ingewikkelder wordt de samenwerking soms. Neem het woord 'respect', erg belangrijk in Marokkaanse en Turkse gemeenschappen. Dit woord heeft totaal verschillende betekenissen in de verschillende groepen in onze samenleving. Ter illustratie een fragment over het vijfde gebod, uit een boekje van Karel Eykman, *Zo moet het kunnen*. In de uitgebreide versie van dit verslag staat dit fragment genoteerd.

Deze kloof in sympathie voor respect overbruggen is duivels ingewikkeld. Respect voor elkaars meningen staat buiten kijf, maar hoe gaan we nu om met de pretentie te weten hoe het met dat 'eren' (respect) van die ouders zit? "Heb ik de ander iets te zeggen?! Hij laat me niet onverschillig. Heb ik dan wel genoeg respect? Juist in het handhaven van mijn pretentie, het gesprek blijven voeren, zijn we volgens mij bezig met het laten groeien van een samenleving waarin we allemaal meepraten," aldus Wieger Rozema.

Theo de Wit omschreef racisme als reductie van een 'wie' tot een 'wat' en hij maakt dat duidelijk aan de hand van een aantal voorbeelden, onder andere uit de film *Cry Freedom*. De filosoof Levinas stelt de Ander centraal, de Ander is onkenbaar, is iemand die spreekt, heeft betekenis. Racisme (antisemitisme, apartheid) werd lange tijd afgespiegeld als het kwaad bij uitstek, het paradigma van het onrecht. Dat heeft als gevaar dat het andere problemen weg kan drukken of in de weg zitten. "Ik wil niet beoordeeld worden op mijn blanke huid, maar ook niet dat dat helemaal niet waargenomen wordt. Ik wil met mijn kenmerken gekend worden."

Ahmet Akdeniz stak van wal met de Koerdische kwestie, die momenteel weer 'hot' is in Turkije. Ahmet wendt de opkomst van het nationalisme aan als oorzaak voor deze tweestrijd in Turkije. Hij noemde het nationalisme één van de meest vervelende westerse uitvindingen. Na Atatürks revolutie is het nationalisme in Turkije nog meer gegroeid en ontstond het woord 'Turk' en de uitspraak 'Je bent gelukkig als je een Turk bent'. "Wat nou als je een Koerd bent?"

De vierde spreker was Jamila Majdoub, een Marokkaanse vrouw, maatschappelijk werker bij Portes in Zuilen. Daar merkt ze dat Marokkaanse jongens zich snel aangevallen voelen en gauw anderen als 'racist' betitelen. Veel jongens kampen met frustraties en worden thuis losgelaten. Thuis wordt er weinig gecommuniceerd tussen de ouders en de kinderen. Dat zou meer moeten gebeuren.

Ten slotte gaf Erik Borgman de film treffend weer in zijn betoog: "De film doet iets bijzonders, hij maakt veel zichtbaar, maar is heel terughoudend in het uitspreken van welk oordeel dan ook. De moraal lijkt te draaien om de subtiliteit, diversiteit en nuances die hij laat zien." Wat er fout is gegaan is dat de grote blanke man en de zwarte vrouw weliswaar letterlijk het bed met elkaar hebben gedeeld, maar dat daar geen kinderen van zijn gekomen. Er ontstaan wel gemengde realiteiten, er ontstaat wel een verband, maar het verband is van niemand. Er is geen gezamenlijk verleden of toekomst. Dat is vergelijkbaar met wat er in onze maatschappij aan de hand is. Er is van alles aan de hand en er raakt van alles vervlochten, maar van wie is die verflechting?

Mpho Ntoane reageerde als eerste op de vijf sprekers door een metafoor te gebruiken van een kat in een kooi. De kat wil er wel uit, maar kan niet verder dan alleen maar te springen. Het

probleem zit hem niet in de definitie van het woord/de term 'racisme', maar in de definitie van: wat is een mens? Wat zie ik? Dat moet helder zijn. Zoals Mandela het mooi gezegd heeft: "De zaak waar het om draait is niet racisme (dat is een klein onderdeel), maar of je de ander bevestigt in zijn menszijn" De uitdaging is volgens Mpho om samen op reis te gaan en te ontdekken wat echt menszijn is.

Sicco Claus reageerde op Theo de Wit: "Vroeger was misschien 'alles' racisme, maar het is tegenwoordig haast onmogelijk om dingen als racisme te benoemen."

Volgens Peter Kretzschmar is 'racisme' een beetje een versleten term geworden. In plaats van een individu racistisch te bejegenen is het nu gebruikelijk om dat met de cultuur van die persoon te doen, 'culturisme', volgens Willem Schinkel.

Ahmet Akdeniz waarschuwde ons voor de toekomst: "Als je op deze manier verder gaat, als je elke dag naar iemand schopt, gaat hij op een gegeven moment terugschoppen!"

Racisme is als scheldwoord onproductief, maar dat wil niet zeggen dat er geen mechanismen bestaan die daar mee te maken hebben, aldus Erik Borgman. We moeten de situatie erkennen zoals die is, inclusief de uitgesloten. Of zoals Schinkel het in zomergasten verwoordde: "Als mensen zich buiten de samenleving bevinden, waar bevinden ze zich dan?"

>>>

Deelnemers Babylon V

Wist u dat...

Oproep!

Utrecht uitgekozen als stad voor het Vredes-groeiapijt!

Op 20 september, tijdens de Vredesweek, zal het Vredes-groeiapijt ergens in een kerk in Utrecht uitgerold worden; elk jaar wordt er een andere stad voor uitgekozen.

Deze vredesloper bestaat uit vierkanten van 25 bij 25 centimeter van een wat stevige stof die door mensen wordt versierd/opgevuld met hun/haar idee van vrede. Dit kan met lapjes, die erop genaaid worden, met tekeningen erop, borduursels of teksten, of met verf of viltstift, net wat je zelf kiest.

De vierkanten worden uiteindelijk genaaid op een lange ondergrond van stof. De Stichting M(ondiale) V(erbindings)-S(tichting) Z(onneglossis) verzorgt het geheel en heeft de Wijkplaats en de ISKB gevraagd hun medewerking te verlenen.

Leuk idee om mogelijk samen met je VOP-vrouw te ondernemen.

Hoe lang gaat het deel van Utrecht worden? Iedereen kan meedoen, dus maak een eigen vredeslapje en zeg het voort! De materialen zijn aanwezig: we hebben nog een grote voorraad over van GESPREKSSTOF. Je kunt het thuis maken, of in een groepje.

Na 2012 wordt er een sponsor gezocht voor het Vredes-groeiapijt, en de opbrengst is dan voor WAR Child. Indien je zin hebt om een middag te komen werken aan zo'n kleedje, neem contact op met Thea van de Wijkplaats theavanbezouwen@planet.nl

tel. 293 35 54

of Paulien ISKB paulien@iskb.nl

tel. 294 75 94

Mohammed vraagt, als Zuilense ouder, aan Jamila wat er door Portes wordt gedaan om problemen op te lossen. Hij vertelt dat zijn dochter soms doordraait, omdat ze zo vaak geconfronteerd wordt met negatieve ideeën over Marokkanen. Jamila betreurt het ook dat maar al te vaak één rotte appel de hele mand verpest of onrecht aandoet. Ze vertelde dat Portes erg veel doet voor de Marokkaanse jongeren, maar dat ook een groot deel van hen niet bereikt wordt; ze willen niet, lijkt het wel. Ze maakt vaak mee dat ouders de problemen die er zijn met hun kinderen niet willen erkennen. Opgelucht voegde Mohammed toe: "Ik was blij met de economische crisis, nu gaat het eindelijk eens niet over Marokkanen en de Islam in het nieuws."

Bovengenoemde kwestie over Marokkaanse probleemjongeren deed Mpho aan zijn apartheidsverleden denken: "Die Marokkaanse jongens zijn gewoon Nederlandse jongens,

met hun wortels in deze maatschappij. In Marokko zijn er met diezelfde jongeren minder problemen. Het is een Nederlands probleem."

Ahmet vroeg de zaal: "Hebben we een probleem, of is er geen probleem?" Het erkennen van een probleem is de eerste stap naar het zoeken van een oplossing, maar dan moeten we het er wel over eens zijn dat er een probleem is.

Frank Seller gaf het gebrek aan inclusief denken aan als grondslag waardoor we niet kunnen formuleren welk soort oplossing we nodig hebben. Vroeger werd het toezicht op opgroeiende kinderen gedragen door de gehele gemeenschap en werd er een zondebok aangewezen. Nu is er niet meer één individuele zondebok, maar een hele groep.

Zolang we niet aan gewetensvorming doen, komen we niet aan een oplossing. We moeten er samen over nadenken hoe ouders en andere opvoeders, zoals onderwijzers, bij kunnen dragen aan die gewetensvorming. Wat je op veel scholen in de grote steden ziet is dat de docenten ver buiten de wijk waar ze zelf les geven wonen. Om 16.30 uur verlaten ze de wijk, dat zorgt ook voor een apartheidbeleving.

Hoe moet die gewetensvorming plaatsvinden, zonder te worden vertaald in ethiek of te resulteren in een groot schuldgevoel? We moeten het geweten niet zó vol laden, dat men er aan onderdoor gaat. Er bestaan nauwelijks meer structuren die dingen draagbaar maken, die het delen van verantwoordelijkheid mogelijk maken. Het ontbreekt aan een gezamenlijk verband, aldus Erik Borgman.

Mpho haakte daarop in: "Het grote gevaar is mensen loslaten die deel vormen van een gemeenschap en een bijdrage zouden kunnen leveren." In plaats daarvan moet je de verantwoordelijkheid van de mensen inschakelen, appelleren aan het goede dat de mensen zelf hebben. Erik Borgman erkende dat dit een van de grote problemen is van deze tijd: "We doen te weinig appel op anderen!"

Chris deelde zo'n ervaring met ons: als fysiotherapeut treft hij veel verschillende mensen in zijn groepen. Ook mensen die helemaal niet doorhebben dat de dingen die ze zeggen racistisch zijn. Zo was er een stel dat hele gekke opmerkingen maakte over Turken, terwijl er op dat moment ook een Turkse vrouw in de oefenzaal aanwezig was. Chris probeert dan het gesprek tussen zijn patiënten op gang te brengen. Hij gaf het stel de opdracht om de volgende keer te weten hoe deze Turkse vrouw heette. De volgende keer dat ze elkaar zagen verweet de een de ander dat ze elkaar niet hadden gegroet in de bus en moesten ze beiden lachen.

Saïd gaf ons een mooi, maar lastig vraagstuk mee: "Wat maakt een mens een mens? De vrije wil, de vrijheid om keuzes te maken. Je hebt er niet voor gekozen om Marokkaan of zwart te zijn, je bent het nu eenmaal. Je wil, zoals Theo de Wit het al eerder zei, mét je kenmerken gekend worden als mens. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat mensen zelf iets willen, dat ze verantwoordelijkheid willen nemen?"

We moeten in elk geval blijven trainen, elkaar spiegels voorhouden, elkaar bewustmaken. Trainen en praten uit eigen ervaring, niet uit boeken. Zoals hier op deze goedbezochte avond gebeurde. Door elkaars aanwezigheid en het serieus nemen van elkaar, het luisteren en reageren op elkaar, waren we geïnspireerd bezig met het vormgeven van samenleven zonder uitsluiting. Zoals de jongste, dwarse zoon uit het verhaal van Karel Eykman de strijd aanging met zijn vader. Jij bent de moeite waard!

Wieger Rozema

Wist u dat...

Turkse, Marokkaanse en Antiliaanse allochtonen hun achterstand op autochtone Nederlanders inlopen. Ze zijn steeds vaker aan het werk, zitten steeds vaker op school en hun inkomen is gestegen. CBS-Jaarrapport Integratie

Wist u dat...

Zondag 31 mei is het Nationale parkdag en als 'Slinger voor Lombok' doen we daar graag aan mee vanuit het 'Lombok Centraalpark', op de kop van Lombok. Samen met de leerlingen van de Parkschool, Jenaplanschool De Brug en de Jan Nieuwenhuizenschool willen we daar iets speciaals van maken. U bent van harte welkom om te komen kijken naar de resultaten daarvan tijdens deze feestelijke dag!

Voor meer informatie over de Slinger voor Lombok:
www.maanzaad.nl/slinger_voor_lombok.php

Het unieke, zelfontworpen en zelfgemaakte dominospel dat hierboven is afgebeeld, is te verkrijgen bij de ISKB op de Keulsekade.

Babylon VI Culturisme

De op 18 maart jl. gehouden zesde editie van Babylon wordt ingeleid door een gast spreker, Iliass el Hadioui, met een kritisch betoog getiteld: ‘Een nieuwe vorm van racisme, het culturisme’.

Iliass onderzoekt als socioloog de invloed van sociale uitsluiting op het identificatieproces van jongeren in Rotterdam. Aansluitend bij Schinkels ‘Denken in een tijd van sociale hypochondrie’, staat de vraag: ‘Hoe komt het dat in Nederland het integratiedebat mislukt is?’ centraal in zijn betoog.

Het culturisme, de nieuwe vorm van racisme, staat een serieus integratiedebat in de weg. Culturisme ziet de culturen van buiten als bron van problemen en assimilatie als (enige) oplossing. Een van de gevolgen daarvan is dat sommige allochtonen zichzelf daadwerkelijk buiten de maatschappij plaatsen.

Na deze boeiende opening reageert het vaste panel onder leiding van Paulien Rozema-van Geest. Hassan Barzizaoua haalt, in relatie tot Schinkels boek, een discussie aan over de titel van een boek van de Belgische geleerde Daceto, die al in 1982 speelde. In verband met ophef over de betekenis van de oorspronkelijke titel ‘Islam transplantaat in Europa’, waar de Islam als ‘lichaamsvreemd’ element in Europa werd beschreven, werd het: ‘Islam implantaat in Europa’, niet meer lichaamsvreemd.

Wat is nu het vreemde in de samenleving? Een treffend voorbeeld over een patiënt die overal pijn voelt en bij de dokter komt, geeft aan hoe ingewikkeld deze vraag te beantwoorden is. Bij nader onderzoek van de dokter blijkt de vinger van de patiënt gebroken te zijn, daarom deed het op elke plek die hij aanraakte pijn.

We kunnen niet zonder diversiteit, want de mens is van nature een sociaal wezen, heeft andere mensen nodig en wil niet genegeerd worden.

Theo de Wit brengt een paar punten in als reactie op Iliass’ betoog:

Als eerste punt legt Theo de idee van de Nederlandse cultuur als de juiste uit. In Nederland heeft lange tijd de idee geleefd dat wij gidsland waren van de wereld. Anderen zouden vanzelfsprekend zo moeten worden als wij, want wat kon er beter zijn dan wij? Dit gedachtegoed komt Theo bijvoorbeeld tegen in de literatuur. Juist ook in de linkse hoek, bijvoorbeeld bij Lolle Nauta, maar dan in verduidelijkt taalgebruik. Daartegenover staan Wilders en Verdonk die eerlijk zeggen wat een auteur als Nauta op een oneerlijke manier zegt.

De tweede aanvulling op het betoog gaat in op: ‘de ander als tegenpool van mijn identiteit’. Theo noemt twee uitingsvormen van culturisme: ‘Variant Verdonk’, die de andere cultuur als ‘lichaamsvreemd element’ ziet, en ‘variant Wilders’, die er een polemisch idee van identiteit op nahoudt, waarbij de identiteit vooral gevonden wordt via de ander: “Wij zijn in elk geval geen moslims”.

Tenslotte reageert Theo op de uitsluiting van allochtonen als gevolg van het culturisme: “Ik doe niet meer mee”. Dit doet sterk denken aan evaluaties over apartheid in Zuid-Afrika, waaruit naar voren kwam dat Apartheid in grote mate een self fulfilling prophecy bleek te zijn.

“Die Philosophen haben die Welt nur verschieden interpretiert, es kommt darauf an sie zu ändern,” zo begint Wieger Rozema zijn reactie met een citaat van Karl Marx. Hij geeft aan het eens te zijn met de heldere analyse van Iliass. Culturisme is volop aanwezig. Bij de ISKB gaat het volop om de bevestiging van elkaars menselijkheid. Daar is Wieger elke vrijdag met zijn mannengroep mee bezig. Het streven naar saamhorigheid, geborgenheid bij elkaar. Maar ook ingewikkelde kwesties. Hij geeft een aantal voorbeelden om dit te illustreren. Tijdens zijn eerste bezoek aan het noorden van Marokko werden hem de omgangsregels opgelegd. In het bijzijn van de vader van de gastheer werd hij geacht zijn vrouw niet aan te raken, zonder die vader erbij mocht dat weer wel. Ingewikkelde regels waar je wel mee te ‘dealen’ hebt. Hoe het uitloopt bepaal je niet zelf, maar interactief, met de ander. Een aangeleerde onzekerheid kan daarbij handig werken. Accepteren, respecteren, afstand en nabijheid, met vallen en opstaan.

Ahmet Akdeniz begint zijn reactie expres een beetje provocerend: “Als we dan als allochtonen iets goed hebben gedaan, is het wel dat Nederlanders door ons hun identiteit aan het onderzoeken zijn!” Hij vertelt dat hij hier ooit ‘te gast’ was, maar nu niet meer. “Dit land is van mij,” zegt hij met een grote lach. “Of je het nou wil of niet, ik blijf hier, houd van de mensen en zal mijn eigen zuil oprichten en daarmee verder gaan.”

Erik Borgman brengt een onderscheid in debatten over integratie aan. De ene soort (A) gaat over: ‘hoe lossen we onze problemen op?’ De tweede soort (B) is eigenlijk een voorvraag en gaat over: ‘wie mag er mee doen met de discussie?’ Vaak lijkt het in discussies over A te gaan terwijl het in wezen over B gaat, wat het wezenlijke zoeken naar oplossingen in de weg staat.

Daarna gaat Erik in op de vraag waarom het culturisme voor veel mensen zo aantrekkelijk is. Omdat veel Nederlanders het idee hebben dat ze hier zelf niet meer thuis zijn, zoeken ze naar een oorzaak. Die oorzaak denken ze bij de ander te vinden. Nederlanders lijken veel meer op allochtonen dan we ons bewust zijn. We kunnen het gesprek op een andere manier met elkaar aangaan, door bijvoorbeeld ook aan autochtonen te vragen wat hun ervaring met uitsluiting is.

Ten derde wijst Erik op het voortdurende bezig zijn met het maken of vormen van de samenleving. De discussie is zelf de vorm van de integratie. Ruzie geeft aan dat de samenleving meer leeft dan ooit. De oplossing ligt volgens Erik in het ervan uitgaan dat iedereen allang tot de samenleving behoort. Met deze mensen moeten we het doen, dit is het lichaam/de samenleving.

Paulus gebruikt in de Bijbel ook de metafoer van het lichaam voor de samenleving en zegt dat we het beste moeten zorgen voor die lichaamsdelen die niet zo veel eer krijgen. De klootzakken, de onderdelen die gespalkt moeten worden en de onderdelen die een verband nodig hebben, zouden de meeste zorg moeten krijgen. En ook zij hebben iets in te brengen. Momenteel maken we de samenleving armer dan ze zou kunnen zijn, doordat we niet alle input gebruiken die er is.

Na de pauze reageert Iliass eerst op de panelleden, waarna er ruimte wordt geboden voor publiek om vragen en opmerkingen in te brengen. In reactie op Erik beaamt hij het belang van de vraag: 'wie mag er mee doen?' Hij moedigt aan om het etnisch perspectief te vervangen door stedelijk perspectief, bijvoorbeeld in Rotterdam. Niet alleen de allochtone, maar ook de autochtone jongeren verschillen wezenlijk van hun ouders. Zij zijn allen onderhevig aan de huidige straatcultuur, die erg verschilt van de cultuur uit hun ouders' jeugd, waar ze ook geboren zijn. We kunnen zoeken naar verbondenheid in het feit dat je op zoek bent naar identiteit.

We hebben nu te weinig ruzie. Veel mensen spelen verstopertje en het ontbreekt vaak aan een vertrouwensbasis. We lijden aan migratie- en integratiestress. Dat geldt zowel voor allochtonen als voor autochtonen, die hun eigen straat niet meer terugherkennen en veel angst hebben. Ook die angst moeten we serieus nemen. Niet integratie, maar individualisering is het grote probleem van deze tijd. De individualisering geeft de angst een bestaansrecht en zorgt ervoor dat we soms alleen een beeld van de ander hebben door de media.

Iliass gebruikt een berg als metafoer om duidelijk te maken dat we met elkaar aan het modderen zijn aan de onderkant van de berg, zonder verder zicht te hebben op het landschap en het grotere geheel. "Het is van belang om vol te houden dat wij de samenleving zijn, wij beklimmen niet de berg, wij zijn de berg en maken de berg," sluit Erik hierbij aan.

Deelnemers Babylon VI

Ahmet schudt ons even wakker en vertelt dat hij de achtergrond mist van de mensen die spreken. Waarom betrekken ze hun eigen achtergrond er niet bij, laten ze hun stem niet horen? Waarom zeggen wij zo weinig? Het lijkt erop of, zelfs in het klein, mensen hun mening niet durven te geven. Hij vraagt zich af in hoeverre deze maatschappij zo geïndividualiseerd is dat men alleen nog maar geïnteresseerd is als het gaat over zijn/haar eigen leven. "Dat is een belangrijk punt, het heeft echter naast individualisering ook sterk te maken met bureaucrativering," zo stelt Erik Borgman. Hij merkt een tendens op dat mensen in het publieke domein hun mond dichthouden en zich aan de regels houden, maar in het private domein kankeren en misschien wel Wilders stemmen in het stemhokje. Er is inderdaad iets verdwenen in de Nederlandse debatacultuur dat er vroeger wel was. Volgens Hassan komt dat doordat mensen niet langer het nut inzien van het uiten van hun mening.

Ahmet nodigt ons daarom uit om niet langer als schaap, maar als wolf door het leven te gaan!

Hij nodigt ons uit in Istanbul, om daar verder met elkaar te praten. Babylon VII in Istanbul?

Er zullen weinig mensen zijn die deze avond hebben verlaten zonder achtergebleven vragen. Stof tot nadenken genoeg. Juist die vragen, waar je bent en wie je bent in deze samenleving horen bij de samenleving, zo mooi en duidelijk verteld door Erik Borgman. En iedereen behoort tot de samenleving, of je het nou wil of niet.

Wieger Rozema

Taal- commissie

Taalspreekuur op de Keulsekade

Taalpagina

Allereerst wil ik iedereen bedanken voor de leuke attenties voor de geboorte van ons dochtertje Zarah. Het was erg bijzonder te zien hoeveel mensen aan ons hebben gedacht. Bedankt daarvoor! En Gabriela, bij deze ook nogmaals bedankt voor mijn vervanging: ik kom zo weer prettig terug!

Na drie maanden zwangerschapsverlof weer volop bezig met het werk. Er zijn weer nieuwe groepjes gestart op de Keulsekade. Op de woensdagmiddag is dit Jeanet Jol met een gemengde groep en de donderdagmorgen een nieuwe vrijwilligster Angelique van der Lans met drie dames. Het zijn nog kleine groepjes waar nog mensen bij kunnen. Dus mocht je lesneemster deze stap aandurven, neem dan even contact op! Ook hebben we een nieuw traject met Bureau Inburgering waar we leskoffers voor aan het maken zijn. Erg leuk om een passend aanbod te creëren voor deze kortere trajecten. De vraag naar lesmateriaal voor de thuisles neemt alleen maar toe. In de volgende Doe het Samen zal ik weer wat schrijven over de nieuwe aankopen van lesmateriaal.

De afgelopen tijd is veel gevraagd naar het Inburgeringsexamen in Nederland en het basisexamen inburgering in het buitenland. Hoe zien deze examens er nu uit? Bij beide examens is er het onderdeel 'de Toets Gesproken Nederlands'. Ik zal hier iets over uitwijden. Deze toets toetst door middel van automatische spraakherkenning via de computer en er wordt gekeken naar de verstaanbaarheid en het begrijpen van de Nederlandse taal. De kandidaat moet vier onderdelen afleggen: zinnen herhalen, korte vragen beantwoorden, tegenstellingen noemen en een verhaal navertellen.

Hier wat fragmenten van de oefen-toets:

A. Zinnen nazeggen: U hoort steeds een zin. Zeg de zin precies na. Mag ik u enkele vragen stellen? Ik moet nog even boodschappen doen. Welke kant gaan we op vanaf hier? Het geld ligt op tafel.

B. Vragen beantwoorden: U hoort steeds een vraag. Geef op elke vraag een kort antwoord. Wat doe je met je mond? Is het in de nacht licht of donker? Wat doe je met een schaar?

C. Tegenstellingen noemen: U hoort steeds een woord. U zegt het tegenovergestelde. Aan – Daarna – Eten – Langzaam

D. Het onderdeel 'verhalen navertellen': U heeft 30 sec. om zoveel mogelijk te vertellen. Fred reed naar huis. Hij was niet blij. Het gesprek met de laatste klant was niet goed verlopen. Die zou niets van hem willen kopen. Toen hij de sleutel in het slot stak, besepte Fred dat hij ook nog zijn tas bij de klant had laten liggen.

Mensen kunnen zich voorbereiden op de toets met verschillende lesmaterialen. Zoals de boeken *Op weg en Onderweg*, *Naar Nederland*, het grote *Op-wegkwartetspel* en de oefentoetsen *Toets gesproken Nederlands*. Een aantal van deze boeken hebben we ook in huis.

Mocht je meer willen weten, dan heb ik een zeer uitgebreid artikel waarin je over deze toetsen meer kunt lezen.

Mariëlle van Rooij

MEDITATIE IS IN!

En niet alleen bij mensen met een hang naar oosterse mystiek. Meditatie is hard op weg uit te groeien tot een algemeen medicijn tegen informatiestress en versnippering. Zweverig gedoe? Allerm minst!

Hersenonderzoekers hebben zich de afgelopen jaren op meditatie gestort. De resultaten zijn helder. Meditatie is uitstekende hersentraining.

Sluit je ogen. Concentreer je op je ademhaling.

Eenvoudiger kan de opdracht nauwelijks zijn. Tot is het de basis voor aandachtsmeditatie, de bekendste meditatievorm. Het fixatiepunt waarop je de aandacht richt doet er eigenlijk

niet toe, het gaat erom dat je de aandacht gericht houdt. Dat valt niet mee. Een paar minuten mediteren is genoeg om te ontdekken hoe rusteloos de hersenen zijn. De oren pikken allerlei geluiden op, een ongeordende stroom associaties passeert, en voor je het weet is je aandacht meegelokt en denk je aan heel andere dingen. De kunst van het mediteren is je aandacht in de gaten te houden, en haar zodra ze met een associatie wegglijpt weer soepel terug te brengen naar het fixatiepunt.

In 2005 ontdekten onderzoekers van de Yale Universiteit dat mensen met een gewoon leven die veertig minuten per dag mediteren, op den duur andere hersenen krijgen, met meer cellen in de centra waarmee we de aandacht sturen. Dergelijke goedge-trainde aandachtscentra komen goed van pas. Ze helpen om het dagelijkse bombardement van nuttige en overbodige informatie te verwerken. Sms-en e-mailberichten, piepende magnetrons, klagende gsm's, jengelende kinderen, flikkerende tv-schermen: meditatie helpt de aandacht om geen speelbal te zijn van alle prikkels. Al na drie maanden aandachtsmeditatie kunnen mensen irrelevante informatie gemakkelijker langs zich heen laten glijden, ontdekten Amerikaanse onderzoekers van de universiteit van

Wisconsin-Madison vorig jaar.

Ook emoties leiden de aandacht af. Mensen die mediteren leren daarom ook emoties los te laten, op dezelfde manier als ze gedachten en geluiden loslaten.

Verrassend genoeg worden dergelijke emoties vanzelf kleiner; als zeurende kinderen die inbinden als ze geen aandacht krijgen.

Meditatie is pure hersentraining, en meer dan dat. Want wie eenmaal met zijn aandacht om ongewenste associaties en gevoelens heen kan laveren, heeft het hoofd vrij, zeggen kenners. Vrij om eindelijk eens te ervaren hoe het leven echt voelt, zonder beslomeringen en vooral zonder de onbestemde gevoelens die mensen normaal met zich meedragen.

Wie mediteert, helpt het brein dus op meerdere manieren. De waslijst van bewezen voordelen is lang: efficiënter, gelukkiger en gezonder.

Wie wil dat nou niet!

Het bovenstaande is een bewerking van een artikel uit de bijlage Hart en Ziel van De Volkskrant van zaterdag 15 november 2008.

Rita Bronotte

OP DIEET

Met Sonja wordt u slank en fit!
Ook uw gezicht behoeft een lift!
Wij renoveren uw gebit!

We worden alsmaar fitter
en ogen alsmaar beter;
we lachen steeds completer.

Alleen de Dood toont onaangedaan
dezelfde glamourloze grijs:
zijn face is niet te liften.

Er is geen ontkomen aan: we staan
op het dieet van magere Hein.
Het is niet om te ziften:

zijn kiezen malen alles fijn!

Leo Mesman

Naam: Mohamed Sini
Geboren op: 27 juli 1957
Opleidingen:
 Haagse Sociale Academie,
 post-hbo aan de Hogeschool van
 Nijmegen en een master-leergang
 strategisch management aan de
 Universiteit Utrecht
Werk: directeur bij ROC Midden-
 Nederland en verder actief als o.m.
 vicevoorzitter van de vereniging
 Nederlandse Organisaties voor
 Vrijwilligerswerk en lid van de
 Nationale UNESCO-Commissie
Burgerlijke staat: Mohamed Sini is
 getrouwd

Wat doet u om gezond te blijven?

Sporten en gezond eten.

Wat is uw grootste angst? Dat mijn vrouw, mijn familie of mijzelf iets ernstigs overkomt.

Wat zijn uw dagdromen? Dat mijn vrouw en mijn familieleden lang en gelukkig mogen leven en dat ik dat in goede gezondheid en geluk mag meemaken.

Aan wie ergert u zich? Aan mensen die anderen uitsluiten en zij die menen de wijsheid in pacht te hebben. Beide kenmerken lijken m.i. vaak samen te gaan.

Heeft u ooit een mystieke ervaring gehad? Nee. Ik ben benieuwd wat een mystieke ervaring bij mij teweeg kan brengen.

Wat is uw definitie van geluk? Geluk is in goede gezondheid verkeren, kunnen

Vanuit ons Comité van Aanbeveling hebben wij Mohammed Allach en Mohammed Sini gevraagd een bijdrage te leveren voor de Doe Het Samen.

ONZE GEZONDHEIDS- EN ANDERE VRAGEN AAN... MOHAMMED SINI

rekenen op liefde en affectie van gezin en familie. Ik denk verder dat het vinden van zingeving in je (vrijwilligers)werk en het gevoel door anderen gewaardeerd te worden in belangrijke mate bijdragen aan het geluk van een mens.

Waar schaamt u zich voor? Voor onaangepaste mensen die deel uitmaken van een bevolkingsgroep, waartoe ik gerekend word. Hoewel het natuurlijk niet zo is, dat iedereen mij het negatieve gedrag van Marokkaanse of moslim-Nederlanders aanrekent, erger ik mij aan een minderheid die vreemdelingenhaters en mensen met geringe ruimhartigheid in de kaart spelen. De verhoudingen tussen sommige groepen in Nederland moeten niet verder verslechteren door onaangepaste gedragingen van een kleine minderheid. Deze werkelijkheid wordt trouwens door sommige politici en media dramatischer voorgesteld dan nodig. Overigens is er ook een positieve ontwikkeling aan de gang. Steeds meer allochtonen weten hun opleiding af te ronden en volop in de samenleving mee te doen. Er dient zich een steeds groter wordende middengroep van mensen aan die actief is als leraar, politieagent, advocaat of ondernemer. En in de werkelijkheid van alledag zie je steeds meer voorbeelden van positieve interactie tussen oorspronkelijke Nederlanders en nieuwe burgers.

Als u iets aan uzelf zou kunnen veranderen, wat zou dat dan zijn? Ik zou wat meer de betrokkenheid van dingen willen inzien.

Welke eigenschap waardeert u in een man? Beschaving; in termen van ruim-

denkendheid, betrokkenheid, bescheidenheid en goede smaak.

Welke eigenschap waardeert u in een vrouw? Ik waardeer dezelfde eigenschappen in een vrouw als in een man.

Hoe ontspant u zich? Sporten, lezen en koken.

Wat is de beste plek om te wonen?

Daar waar je gezin, familie en goede vrienden wonen.

Wat is uw devies? Jezelf blijven ontwikkelen door hard te werken en door nieuwsgierig te zijn.

Wat wilde u vroeger worden? Ik heb door de kinderjaren heen verschillende

dromen gehad. Eerst wilde ik leraar worden. Ik vond ook de beroepen van arts en advocaat heel interessant.

Wie zet u op een voetstuk? Dichtbij huis: mijn vader! Op het platteland in Marokko, waar hij geboren werd en opgroeide, heeft hij nooit de kans gehad naar school te gaan. Toch wist hij al werkend met behulp van een aantal geletterde vrienden te leren lezen en schrijven. Hij kwam met hen in aanraking doordat hij actief werd in de sociaaldemocratische partij in Marokko. Die partij was heel lang verboden wegens haar strijd tegen willekeur en schending van mensenrechten.

Wat verder van huis denk ik aan Nelson Mandela.

Welke dag in uw leven wilt u graag overdoen? Toen ik mijn eerste diploma behaalde.

ONZE GEZONDHEIDS- EN ANDERE VRAGEN AAN... MOHAMMED ALLACH

Wat doet u om gezond te blijven?

Goed eten en regelmatig bewegen, maar sinds ik gestopt ben met betaald voetbal en het management in ben gedoken ontbreekt het mij aan tijd om goed te bewegen. Dit is wat ik noem een slecht excuus.

Op uw initiatief is de Stichting Maroquistas opgericht. Kunt u in het kort omschrijven wat deze stichting inhoudt?

Het mobiliseren van professionals en vrijwilligers in het algemeen om zich in te zetten voor het ontwikkelen van sociaal-maatschappelijke projecten op het gebied van onderwijs, sport, kunst en cultuur.

Wat is uw motivatie van waaruit u dit werk doet? Het leven samen in te richten en zorg te dragen voor een basis, waarin er het recht bestaat op gelijke kansen tot ontwikkeling en ontplooiing van elk individu.

Op welke leeftijd ging u voetballen? Ik ben begonnen op 6-jarige leeftijd en ben sindsdien verkocht aan het spelletje.

Wie heeft u ontdekt als voetballer?

Dat zijn er meestal meerderen die mij beoordeeld hebben, maar het is de bekende scout de heer Bouwmeester (nu scout NAC) die mij bij de amateurs ontdekt heeft.

Over kinderen gesproken wij zijn in Utrecht gestart met het project:

School 's Cool. Kent u dit project? Is dat het project, waarin er speciale mentoren worden toegewezen aan kinderen die de overstap naar het voortgezet onderwijs moeten maken?

Wat vind u van dit project? Kan er inhoudelijk geen mening over geven, omdat ik dan eerst de ervaringscijfers moet weten om daarmee het effect en resultaat te meten. Je boekt altijd succes als vrijwilligers zich als mentor willen

inzetten en in een druk bestaan tijd vrijmaken voor zo'n belangrijke doelgroep.

Wat is uw grootste angst? Dat mijn gezin iets overkomt. Mijn gezin is de grootste ambitie die er voor mij bestaat.

Wat zijn uw dagdromen? Mijn continue drive om mensen gelukkig te maken.

Aan wie ergert u zich? Het is geen kwestie van me ergeren, maar meer me zorgen maken over de totale leegte die sommige mensen tentoonspreiden. Ik mis bij veel mensen de passie en humor in het leven.

Heeft u ooit een mystieke ervaring gehad? Niet dat ik kan benoemen, maar misschien durf ik het wel niet te zien of te voelen.

Wat is uw definitie van geluk? Vol energie in het leven staan en het besef hebben dat geluk begint bij jezelf en iets heel simpels is om te ervaren. De glimlach van mijn dochter of de knuffel van mijn vrouw is voor mij echt geluk.

Waar schaamt u zich voor? Dat is meestal plaatsvervangende schaamte en is helaas niet af te leren. Het is onvoorstelbaar dat mensen zich soms niet schamen voor hun gedrag.

Als u iets aan uzelf zou kunnen veranderen, wat zou dat dan zijn?

Helemaal niets, of dan toch: het stoppen van mijn haaruitval, haha.

Welke eigenschap waardeert u in een man? Over het algemeen de drive om hard te werken en zodoende zorg te dragen voor zijn gezin.

Welke eigenschap waardeert u in een vrouw? Dat zij dit daadwerkelijk allebei kan en de man vooral in de waan laat dit ook te kunnen.

Naam: Mohammed Allach

Geboren op: 20-09-1973

Opleidingen:

Sociale pedagogische hulpverlening
Management betaald voetbal

Werk:

Manager voetbalzaken FC Twente

Burgerlijke staat: Getrouwd,
dochter en kind op komst

Hoe ontspant u zich? Kan mij moeilijk ontspannen en ben bijna 24/7 in mijn gedachten met werk bezig. Toch zijn mijn vrouw en dochter mijn absolute rustpunt.

Wat is de beste plek om te wonen?

Een plek waar je gewoonweg geluk ervaart.

Wat is uw devies? Zien in plaats van kijken en luisteren in plaats van horen!

Wat wilde u vroeger worden? Geen specifieke ideeën over gehad.

Wie zet u op een voetstuk? Iedereen die zich inzet voor het geluk van een ander zonder daar een tegenprestatie voor te verlangen.

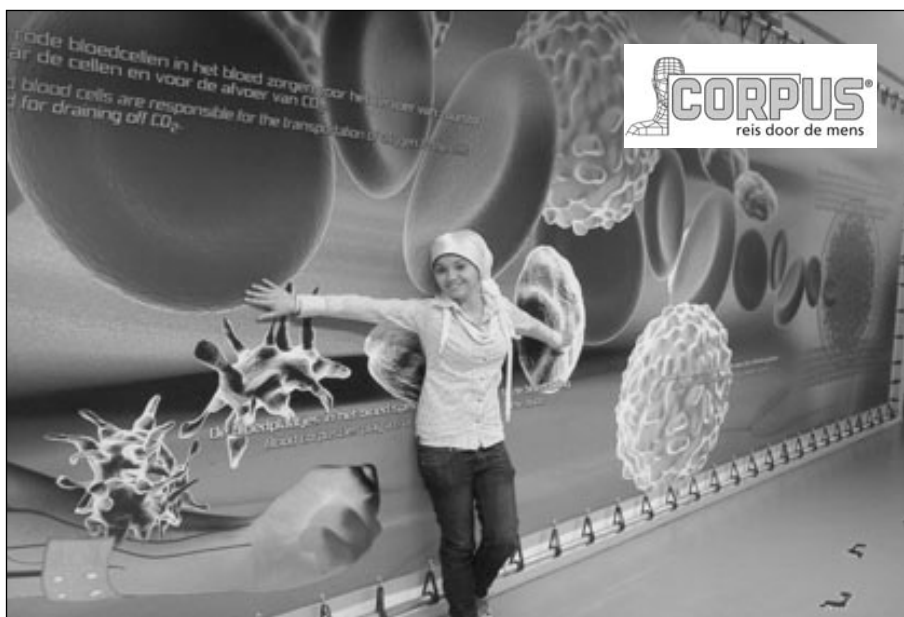
Welke dag in uw leven wilt u graag overdoen? De geboortedag van mijn dochter, maar niet elke keer weer, want geluk kan mijn zorgen en angsten vergroten.

CORPUS

Mentor Elisabeth en leerling Leyla (van School 's Cool) op stap naar Corpus

Op donderdag 19 februari 2009 gingen Elisabeth en ik naar het museum CORPUS in Oegstgeest. De rondleiding was van 15.38 t/m 16.38 uur. Toen we binnenkwamen gingen Elisabeth en ik eerst rondkijken wat er allemaal te zien was. Om de toegangskarten te krijgen gingen we naar de kassa. Nadat we deze gehaald hadden, moesten we afwachten wanneer het onze beurt was. Toen het tijd was riepen ze het nummer van onze groep: 48.

We moesten eerst bij de roltrappen wachten en kregen daar uitleg over hoe het ging. Toen de uitleg klaar was, kregen we koptelefoons op, zodat we konden horen waar we in het lichaam waren. Door de koptelefoon kregen we ook uitleg over elk lichaamsdeel. Nadat we de koptelefoons opgedaan hadden, mochten we de roltrappen op en naar boven! We kwamen eerst bij de knie. Ze lieten een kort filmpje zien over hoe het werkt met je botten als je loopt of rent. Waar zijn we allemaal geweest in het lichaam: knie, bloedvat, maag, darmen, baarmoeder, hart, longen, mond, neus, oog en als laatste de hersens. Ik vond het leukste toen we bij de baarmoeder waren, omdat je daar goed uitleg over kreeg. Je kreeg een 3D bril en

het beeld was heel groot, zodat je meer kon zien en het net leek alsof je in de baarmoeder zat.

Wat ik interessant vond om te zien, is hoe het met je hersens werkt: je hersenen bepalen wanneer je handen en je voeten bewegen. Wat ik onduidelijk vond aan de rondleiding in het lichaam was dat er geen gids meeging met elke groep en dat je niet precies wist waar je was in het lichaam. Ik denk dat het veel duidelijker kan worden door bijvoorbeeld dingen te laten bewegen.

Tenslotte was het een leuke dag, ik heb wel dingen geleerd over het lichaam!

*Verslag van Leyla
13 jaar*

CORPUS dé attractie van het menselijk lichaam.

Een 'reis door de mens' waar de bezoeker op spectaculaire wijze kan zien, voelen en horen hoe het menselijk lichaam werkt en welke rol gezond eten, gezond leven en veel bewegen daarbij speelt. Bezoekers komen het mensvormige gebouw van 35 meter hoog binnen via de knie en verlaten het lichaam bij de hersenen, op de zevende verdieping.

CORPUS speelt een educatieve, informatieve en preventieve rol op het gebied van gezond leven en welzijn
Oegstgeest. www.corpus-experience.nl

Weekendschool op het Vader Rijncollege in Overvecht

Op een zondag mocht ik een dagdeel aan zeven groepjes Utrechtse kinderen uit de groepen 7 en 8 van de basisschool, in totaal een stuk of 35 kinderen, wat uitleggen en laten zien van laboratoriumdiagnostiek in de geneeskunde. Aan de hand van een aantal onderzoekjes heb ik getracht wat duidelijkheid te verschaffen over de plaats van bloed- en urineonderzoek in de medische diagnostiek. Synchron aan mijn presentatie waren er anderen bezig: een Utrechtse huisarts en een echte doktersassistent bespraken het spreekuur en wat er in de visitetas van een huisarts aanwezig is. Jonge specialisten in opleiding demonstreerden het aanleggen van verbanden, reflex- en keel-, neus- en oronderzoek en heel spectaculair werd er op pleistermateriaal echt gehecht, ook door de kinderen. De kinderen genoten zichtbaar enthousiast van zoveel imponerende medische handelingen, waarin ze zelf een actieve rol speelden. Hun ijverige gezichten spraken boekdelen over zoveel ambitie. Leuk om eens deel van zo'n interessant weekendproject te kunnen zijn.

Wieger Rozema

Orgaandonatie

De veranderde opvattingen van een moslimtheoloog over orgaandonatie.

Op verzoek van de DHS-redactie leverde Mohamed Ajouaou, afgestudeerd theoloog en moslim, voor de krant in februari 2003 een bijdrage over orgaandonatie. Hier een samenvatting, die laat zien hoe hijzelf in de loop der jaren van gedachten veranderde, zeg maar van orthodox naar vrijzinnig, en dat theologisch onderbouwde.

"Mag ik mijn hart afstaan?". Aanvankelijk is de schrijver mordicus tegen. Zou je je hart afstaan aan een kafir bilaah (een ongelovige). "Willen ze mij via een omweg naar de hel lokken?" Bovendien kwam de brief van de overheid met het verzoek orgaandonor te worden op een voor hem ongelukkig moment. Of liever op een heel gelukkig moment: jong, pas afgestudeerd, een echtscheiding achter de rug, het leven ligt voor hem. En waarom je dan met je eigen dood bezig houden? Afwijzend is dan zijn standpunt, het pasje "geen orgaandonor" draagt hij jaren bij zich.

Dan zijn er in zijn leven gebeurtenissen, waardoor zijn opvatting gaat veranderen. De achttienjarige zoon van zijn collegakamergenote verongelukt. Wat als zijn leven te redden zou zijn geweest door bijvoorbeeld een donornier? Zou ik die nier dan willen doneren voor zijn leven? En hoe denken de ouders van de jongen nu zelf over orgaandonatie? De vraag laat hem niet los. Zoals bij vele kwesties in deze moderne wereld is ook hier geen kant-en-klaarantwoord te destilleren uit de bronnen voor regelgeving van de Islam, te weten de Koran, de sharia en de hadith. De door hem geraadpleegde geleerden en imams huldigen verschillende opvattingen. Volgens wie recht zijn in de leer is het lichaam

een godsgeschenk en dient haar integriteit te behouden, ook na de dood. Niets mag eruit verwijderd worden. Voorstanders van orgaandonatie, die er in de Islam ook zijn, beroepen zich op de profeet. Volgens hem houden de goede daden van een mens op bij diens dood. Met uitzondering van drie 'dingen', namelijk een kind, dat tot een goed burger is opgevoed; een geesteskind in de vorm van bijvoorbeeld een boek; het verrichten van een goede daad, bijvoorbeeld een internaat oprichten of het slaan van een waterput. Daarin leeft een mens voort. Een orgaan afstaan na de dood en zo het leven doorgeven aan een zeer ziek medemens, die zo weer door kan leven, kan tot die laatste categorie gerekend worden.

Nog een argument om vóór orgaandonatie te zijn als moslim is de maslaha ofwel het maatschappelijk belang ervan. Volgens deze maslaha is elke daad acceptabel en aanbevolen, die een bijdrage levert aan het maatschappelijk welzijn van een volk. Als orgaandonatie tot een betere maatschappij, betere sociale verhoudingen en betere mensen leidt, is dat zeker toegestaan. Zeker als je daaraan toevoegt, en dat doet de schrijver, dat het lichaam mooi en schoon is en blijft, ongeacht haar staat, levend of dood, heel of verminkt, met of zonder organen. Bovendien gaat het na de dood niet meer om het lichaam maar om de geest.

samengevat door Stien Hoogerbrugge

Onze bibliotheek en 'gezondheid'

Bij de paar honderd boeken in onze bibliotheek viel mij allereerst op hoe verschrikkelijk veel kookboeken er staan. Liefde en inculturatie gaan vast primair door de maag. Mogelijk is dat een verklaring voor de zeer grote aandacht op televisie voor de onbekende keuken?

Als tweede viel mij op hoe verschrikkelijk veel er gepubliceerd is over 'allochtonen in.....' (vul maar in). Natuurlijk is dat een makkelijke manier om je scriptie af te perken. Door de natuurlijke, want biologische/etnische/optische afperking gaat dit haast vanzelf.

Daar hebben we als ISKB net als andere organisaties natuurlijk ook aan meegedaan. Sommige publicerende organisaties zijn inmiddels opgeheven. Een voorbeeld hiervan is Bureau Voorlichting Gezondheidszorg, die een tweetalig brochure'tje 'Fatna gaat naar het ziekenhuis', schreef, in het Nederlands en in het Turks.

De ouder wordende immigrant stond ook volop in de belangstelling. Ik zie staan: 'Waardig oud worden in Nederland', of 'Ouder worden als Marokkaan in Utrecht-West' uit 2000, waar ik ook nog aan meegewerkt heb. De film over 'Oud worden in een vreemd land', waarin oude emigranten uit Nederland in den vreemde centraal staan, laat een afspiegeling van onze immigranten zien, een andere vooronderstelling.

De psychiatrie in Utrecht heeft met Annechien Limburg een belangrijke pionier in huis. In 1989 promoveerde zij met 'Migranten in de psychiatrie'. In de bibliotheek staat een populaire versie van 35 pagina's. Daarin staat een casus beschreven, nu dus twintig jaar oud, die me zeer aansprak. Annechien werkt na de casus thema's uit zoals het opbouwen van een vertrouwensrelatie, tolkbemiddeling, haar eigen kennis van landen van herkomst inclusief gewoonten, etc. Maar ook sociaal-juridische aspecten van het migrantenbestaan komen aan de orde. Verschillen met autochtone Nederlandse cliënten werkt Annechien uit in vijf kenmerken van het migrantenbestaan: het afkomstig zijn uit een andere cultuur, het behoren tot een migrantengroep, het behoren tot een minderheidsgroep, het teruggedrongen worden tot de laagste sociale klasse en de ondervinding van discriminatie naar huidskleur.

Annechien besluit: 'een aantal kenmerken kan ook voor autochtone Nederlanders opgaan, echter nooit alle vijf tegelijk'. Toen al concludeerde zij dat de preoccupatie met de eigen problematiek bij de migrantenouders zo groot kan zijn dat hun kinderen slechts door middel van deviant gedrag aandacht op zichzelf kunnen vestigen.

Hulpverlening aan de jongeren betekent steun aan de ouders in maatschappelijk en ook therapeutisch opzicht, opdat er bij de ouders emotionele ruimte vrijkomt om zich te verdiepen in de wereld waarin de kinderen leven. Twintig jaar geleden!!!!

In 1991 kwam er een brochure'tje uit 'Jij bent anders, jij bent vernederlandst' van toen nog het Centrum Buitenlanders. Daarin werden verhalen verteld van de eerste A- en B-verpleegkundigen in het Utrechtse. Ook al bijna twintig jaar geleden.

Hier en daar zijn er nu in Utrecht verpleegkundigen van Marokkaanse, soms van Turkse origine, maar beslist weinig. Wel zijn er veel verzorgenden uit de Marokkaanse en Turkse scene. Maar ook artsen en psychiaters uit Turkse en Marokkaanse hoek. Oftewel, de tijd laat een zeer gedifferentieerd beeld zien van de ontwikkelingen in Nederland.

Mozaïek heeft twee mooie boekjes uitgegeven over huiselijk en seksueel geweld bij allochtone vrouwen, actueel, uit de sfeer van de geestelijke gezondheidszorg.

Met SSE uit Utrecht hebben we meegewerkt aan drie films over suikerziekte in het Turks, Marokkaans Arabisch en Tarifit. Sommige van onze contacten hebben meegewerkt aan films over oud worden in Nederland. We hebben veel beeldmateriaal in de videotheek, nu deels vervangen door dvd's.

Er is dus heel veel te lezen en te bekijken en – onze stichting bewijst het – heel veel om te doen.

Wieger Rozema

Denken in een tijd van Sociale hypochondrie

Willem Schinkel

Klement Kampen 2008 derde druk,

ISBN 978-90-8687-017-2

Het menselijk lichaam wordt door veel grote filosofen gebruikt als metafoor voor de samenleving. Descartes, Spinoza, Hobbes, Hegel en Darwin, maar ook Marx gebruikten biologische en fysiologische termen om de samenleving te beschrijven. In 'Denken in een tijd van Sociale hypochondrie' beschrijft Schinkel diepgaande analyses van het ontstaan en de angst voor het tenietgaan van de samenleving. De samenleving observeert zichzelf volgens Schinkel als een lichaam dat aan de ene kant moet 'groeien' en aan de andere kant met problemen van 'immunititeit' worstelt.

Het overwegende doel van onze huidige samenleving is economische groei. We groeien naar meer groei. Deze samenleving lijkt echter niet te kunnen komen tot een positieve berustende houding ten aanzien van deze eeuwige wederkeer van de economische noodzaak tot groei. Over deze 'harde' onderwerpen blijkt consensus te bestaan. Anders dan ten opzichte van een 'zacht' onderwerp als 'culturele identiteit'.

In de zestiger jaren kwam de maatschappelijke identiteit niet in het geding, omdat het bij immigratie om gastarbeiders ging. In de decennia erna, toen duidelijk werd dat de gasten bleven, bleef wezenlijke maatschappelijke zelfreflectie uit, omdat een relatief ongeproblematiseerd beeld van een pluriforme smeltkroes, samenviel met het beeld van de samenleving. De jaren tachtig en negentig zijn cruciaal gebleken in een omslag naar een nadruk op 'integratie'. Deze omslag brengt problemen van zelfreflectie met zich mee. Complexiteit van zelfobservatie, definitiekwesties: wie moeten integreren? Waarin moeten ze integreren? Wat is integratie?

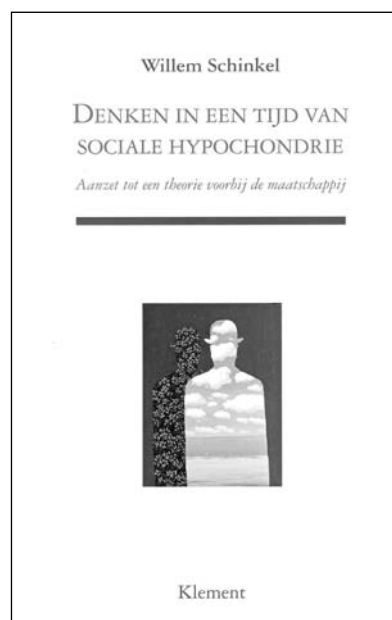
Sinds de laatste eeuwwisseling en zeker sinds Pim Fortuyn is wezenlijke maatschappelijke zelfreflectie vervangen door een geforceerde consensus omtrent de antwoorden op de fundamentele vragen. Een 'realisme' van het 'de dingen bij de naam noemen', van het niet meer negeren van de problemen, regeert met repressie en restrictie als voornaamste beleidsinzet. Precies in de nadruk op 'integratie' en in de daarmee gepaard gaande geslotenheid van de discours – het 'realisme' van de dingen en de namen – wordt het toch altijd mogelijke einde van de maatschappelijke orde genegeerd. Deze obsessie met integratie houdt tegelijkertijd de geest bezig met bescherming tegen verzwakking van buiten. Zo bezien observeert de samenleving zichzelf als een lichaam dat aan de ene kant moet 'groeien' en aan de andere kant met problemen van 'immunititeit' worstelt.

De situatie waarin we ons vandaag de dag bevinden en die gekenmerkt wordt door een obsessie met 'integratie' laat zich diagnosticeren als sociaalhypochondrisch. Dat wil zeggen dat de samenleving zichzelf nog steeds wil observeren op grond van overblijfsels uit een (modern) organicistisch discours, de samenleving als sociaal lichaam, zonder echter het sluitstuk van dat discours, de vooruitgangsgedachte, nog langer echt

serieus te kunnen nemen. (Wereldoorlogen en andere ingrijpende historische gebeurtenissen hebben de vooruitgangsmythe ontzenuwd.)

Wanneer het maatschappelijk einde niet langer op de traditionele of moderne wijzen genegeerd kan worden, ontstaat sociale hypochondrie. Dat kan zijn wanneer de groei uitblijft, maar ook wanneer deze extreem sterk is – ook de decadente zwaarlijvige maakt een zelfreflexieve beweging. De dood wordt genegeerd door het voortdurend in beslag genomen zijn met de angst ervoor en nog effectiever met de angst voor de ziekte van het lichaam. Dit (ons) lichaam kan zich niet meer tegen zijn ziektes wapenen, omdat het wezenlijk niet meer gelooft in het geneesmiddel. In de maatschappelijke zelfdiagnostiek, die we uitvoeren in het maatschappelijk debat, noemen we onszelf ziek. Wat ons lichaam kan doen is niet veel meer dan wat cosmetic

chirurgie. Achter iedere cosmetische ingreep die plaats vindt op grond van het gevaar van maatschappelijke desintegratie gaat echter een chronische sociale hypochondrie schuil, een ongelof aan zelfhelend vermogen. Het lichaam hoeft niet fundamenteel bij zichzelf stil te staan. In onze tijd kan de sterfelijkheid van het sociale lichaam alleen nog genegeerd worden door concentra-

tie op de ziekte. De ziekte die gelegen is in de cultuur van de anderen, van migranten met name, en die het lichaam van buiten bedreigt in de vorm van virussen en bacteriën (waar het immigratie betreft), of in de vorm van een kankergezwell (waar het integratie van 'migranten' betreft) waarbij het 'wezensvreemde' en levensbedreigende van binnenuit groeit. Sociale hypochondrie geanalyseerd vanuit het a priori van een sterfelijkheidnegatie, daarover gaat dit uiterst boeiende boek. In tien moeilijke hoofdstukken met een heel eigen jargon diept Schinkel onze moderne samenleving uit, razend boeiend en scherp. Vast niet voor ieder geruststellend, maar groots qua blootlegging, zeg maar anatomische lessen, hoe de samenleving in elkaar steekt. Het doet me stevig denken aan de vele racismebewustwordingstrainingen van Mpho Ntoane, waar al werkend, pratend, denkend ook zo'n diepgaande analyse werd geleverd. Eerst de diagnose, dan de therapie. Als apotheker spreekt deze taal me zeer aan, zeker ook het beslist niet oppervlakkige.

Wieger Rozema

NOAGG, Centrum voor Transculturele Geestelijke Gezondheidszorg

Vorig jaar heeft het VOP een bijeenkomst aangeboden over het herkennen van angst en depressie bij onze lesneemsters. Die is toen georganiseerd met Indigo, een zusterorganisatie van NOAGG.

NOAGG is op 1 januari 2005 officieel van start gegaan, op initiatief van hulpverleners uit het werkveld. De belangrijkste reden voor de oprichting van NOAGG is het toegankelijker maken en verbeteren van de hulpverlening voor allochtonen, in het bijzonder mensen met een Turkse of Marokkaanse achtergrond. Zij komen in het algemeen bij instellingen voor geestelijke gezondheidszorg moeilijker aan bod, hoewel onderzoeken uitwijzen dat ze in verhouding veel psychische problemen hebben. Medio 2006 is NOAGG in Utrecht overgenomen door Altrecht en inmiddels zijn er zo'n 1000 cliënten en 40 personeelsleden verbonden aan deze afdeling.

Aanmeldingen gaan altijd via de huisarts of intern via andere afdelingen binnen Altrecht. In de intake wordt een inschatting gemaakt van de problematiek en deze wordt besproken in het multidisciplinaire team. Bij deze doelgroep is altijd sprake van problemen op meerdere gebieden, problemen op het sociale, financiële en psychische gebied, met werk, familie, etc. Het meest dringende wordt eerst aangepakt en eventueel wordt een cliënt begeleid naar een andere instelling. Een behandeling kan bestaan uit individuele gesprekken, groepstraining, medicijnen of een combinatie van deze. Voorbeelden van groepstrainingen zijn lichaamsgerichte groepsbehandeling voor een balans tussen lichaam, voelen, denken en handelen, maar er zijn ook assertiviteits-trainingen, 'overwinnen van angst en depressie', 'stress de baas' en er is een ontspanningsgroep. Wanneer problemen hardnekkiger blijken te zijn, kan een behandeling verlengd worden of kan de cliënt gebruik maken van een gespecialiseerde afdeling van Altrecht.

NOAGG probeert zo dicht mogelijk bij de mensen te komen; er is een hoofdkantoor in Utrecht-West, maar ze hebben ook medewerkers in twee vestigingen bij gezondheidscentra in Overvecht. Naima Tadlaoui, manager van NOAGG en zelf ook psychotherapeut, vertelt enthousiast over alle plannen die in ontwikkeling zijn. Naast Utrecht en Gouda waar NOAGG inmiddels actief is, komen er ook vestigingen in Zeist en Den Haag. NOAGG junior zal per maart 2009 starten voor kinderen en pubers met opvoedings- en/of gedragsproblemen, die nu tussen jeugdzorg en psychiatrie vallen of dreigen te vallen.

Het succes van NOAGG zit o.a. in het personeel dat zelf ook uit diverse migratielanden komt. Zo kunnen de cliënten zich makkelijker identificeren met de hulpverlener omdat die op de hoogte is van de taal en cultuur van de cliënten. Op die manier kunnen taboes erkend worden, omgangsvormen bevestigd en een rolverdeling binnen het gezin herkend. In vergelijking met reguliere GGZ-instellingen blijkt tussen de cliënten en de hulpverleners van NOAGG minder sprake te zijn van miscommunicatie. Waar de eerste integraal werken – elke hulpverlener kan elke cliënt ondersteunen – heeft NOAGG een categorale aanpak. Dus een Turkse cliënt krijgt ook een Turkse hulpverlener. Het personeel kan vanuit de eigen ervaringen als eerste of tweede generatie allochtoon herkennen waar cliënten tegenaan lopen bij het leven in twee culturen. Een cliënt kan lijken op je vader, je zus of jezelf. Op deze manier kunnen zij een rolmodel-functie vervullen voor de cliënten wanneer zij helpen bepaalde patronen creatief te doorbreken, omdat zij dat zelf ook herkennen. Dus hulpverlener bij NOAGG wordt niet door een opleiding alleen, maar zeker ook door persoonlijke ervaring en betrokkenheid.

De aanpak van NOAGG is cultureel gericht, niet godsdienstig. Maar wanneer een cliënt bijvoorbeeld vanuit haar geloof heel veel schuldgevoel houdt na een scheiding van haar man met wie het heel slecht leven was, dan kan een bij Altrecht werkzame imam geraadpleegd worden omdat dit de vrouw kan ondersteunen in haar proces.

Naima Tadlaoui is blij met het bestaan van NOAGG. Er is een grote vraag naar transculturele geestelijke gezondheidszorg, maar het is ook een triest signaal dat de reguliere instellingen de cliënten van NOAGG niet voldoende van dienst kunnen zijn. En dat de behoefte nog groter is dan verwacht. Ze hoopt dat NOAGG later niet meer nodig zal zijn, dan is de hulpverlening werkelijk geïntegreerd. Je kunt dus spreken van een succesformule met een keerzijde.

Website www.noagg.nl

Met dank aan Naima Tadlaoui

Ernestine Roth

Lesbrieven: Zwemmen en Het park

Tijdens de Regiobijeenkomst hebben jullie kennis gemaakt met het nieuwe project bij het VOP: Het Plustraject.

De bedoeling van dit traject is 'onze vrouwen' te stimuleren meer 'de deur uit' te gaan, zonder dit proces te forceren. Maar met aandacht voor hun eigen wil.

Parallel aan dit project is een groep Turkse vrouwen uit Lombok vol enthousiasme met zwemles bij Den Hommel begonnen.

Mariëlle en Marleen hebben twee lesbrieven ontwikkeld. De eerste met de groep Turkse vrouwen als inspiratie: Zwemmen! en de tweede heeft als thema Het Park en is voor beginners en gevorderden gemaakt.

De lesgevers van enkele lesgroepen hebben deze brieven al gebruikt, met goede ervaringen.

De structuur van de brieven helpt de lesneemster stap voor stap. Zij leert woorden gebaseerd op vragen als: wat is een park? Wat neem je mee naar het zwembad? Daarna kan zij deze woorden schrijven, gevolgd door teken/schrijf oefeningen; luisteroefeningen op basis van eenvoudige verhaaltjes en eenvoudige grammatica oefeningen.

Als je zin in hebt om te proberen samen met jouw lesneemster naar het park te gaan of misschien zelf naar het zwembad en wil je deze brieven gebruiken als ondersteuning voor de les, mail marielle@iskb.nl en ze stuurt je de brief toe.

Gabriela Canseco

DE SCHAAMTE VOORBIJ

Freelance journaliste Samira el Kandoussi maakte voor de tv-zender Mtnl een documentaire over de schadelijke gevolgen van de hsjoema (taboesferen) rondom seksualiteit.

Deel 1 en deel 2 van haar zoektocht in Casablanca, Marokko. Haar documentaire 'De schaamte voorbij' is te zien op www.mtnl.nl

Deel 1

Hoe schadelijk is het om seksualiteit in de taboesfeer te houden?

Tekst: Samira el Kandoussi

Eindredactie: www.enbee.nl

In opdracht van www.mzine.nl en Mtnl.nl

In Marokko valt steen voor steen de muur rondom het thema seksuele voorlichting. Op televisie wordt voorlichting gegeven over aids, het schrikbarend stijgende aantal abortussen (zeshonderd per dag!) werd op de radio bekendgemaakt en sinds mei vorig jaar is de morning-afterpil (Norlevo) voor nog geen tientje op de markt verkrijgbaar. Tien jaar lang woedde er een strijd om Norlevo op de markt te brengen, maar pas sinds het aantreden van de eerste Marokkaanse vrouwelijke minister van Volksgezondheid Yasmina Baddou kwam er groen licht.

Er is dus een hoop revolutionaire veranderingen gaande in Marokko. Als je het mij vraagt lijkt het land in gevecht met eeuwenoude tradities, verwestering en geloof. Ik reis al langer door Marokko en zie vaak uitwassen van seks: (kinder)prostitutie en schaamteloze versieracties in de straten. Helaas lijkt het volk de andere kant op te kijken als het gaat om voorlichting aan hun kinderen, die met deze harde buitenwereld in aanraking komen zodra zij de 'veilige' thuishaven verlaten. Antwoorden op mijn vragen vind ik in de wereldstad Casablanca, waar ik afgelopen ramadan naartoe vertrok. Voor het televisiestation Mtnl maakte ik samen met cameraman/regisseur Jalal Bouzamour een reis naar het land waar onze ouders vandaan komen, om te praten met mensen die mij meer kunnen vertellen over de stilte en de hsjoema rondom seksualiteit.

Pilfabriek

Als eerste bezoek ik Lamia Tazi in Bouskoura, een dorpje vlakbij Casablanca. Zij is de directrice van Sothema, het bedrijf dat de morning-afterpil inkoop van Frankrijk. Strak in het pak en met geföhnd haar geeft zij mij in het Arabisch met Frans accent een rondleiding door de fabriek waar medicijnen worden gemaakt en gedistribueerd. Ze brengt me al vrij snel naar de schappen van Norlevo. "Hamdullillah hebben we dit jaar een vrouwelijke minister van Volksgezondheid. Het eerste wat zij deed, was deze pil toestaan. In Marokko is abortus uitvoeren bij wet verboden. We hebben haar geschreven dat er veel vrouwen zijn met problemen en dat deze pil uitkomst kan bieden." Tazi legt ook meteen uit dat de morning-afterpil geen abortuspil is. "Het verbreekt geen zwangerschap. Als je de pil inneemt binnen drie dagen na het hebben van gemeen-

schap, kan de pil wel voorkomen dat je zwanger wordt," zegt de bazin van Sothema.

Waarom het tien jaar heeft geduurd voor de pil verkocht kan worden, weet Tazi niet. Maar wat ze wel weet, is dat het een ommekeer betekent voor de positie van de vrouw. "Abortus is gevaarlijk en schadelijk voor de gezondheid. Daarom is deze pil geschikt."

Gebrek aan eigenwaarde

Voor wie de morning-afterpil geen uitkomst meer kan bieden, zijn de vrouwen in het vrouwencentrum Insaf. Hier komen vrouwen tot ongeveer 45 jaar vanuit alle hoeken van Marokko, die buiten het huwelijk om zwanger zijn geworden. De meesten zijn door hun familie verstoten en afkomstig van het platteland. Bij Insaf leren de vrouwen, die vaak een gebrek aan eigenwaarde hebben, een vak. Naaien, koken, op kinderen passen; enkele voorbeelden van cursussen die er worden verzorgd. Met als doel dat de dames, als de baby er eenmaal is, weer zelfverzekerd de maatschappij in kunnen. "We brengen ze bij dat er een fout is geweest, maar dat het met de tijd goed zal komen. Met de cursus zullen ze hun plek hervinden in de maatschappij. Maar ze moeten als eerste van zichzelf houden, ondanks alles," zegt Souad Mettaussi, sociaal werkster bij Insaf. Nabila Tber, directrice van Insaf, vindt dat de seksuele voorlichting eerder moet beginnen. "In Marokko en alle Arabische landen geven ze geen seksuele voorlichting. Veel mensen denken dat seksuele voorlichting aanspoort tot verderf en daarom zijn er op scholen geen lessen." Tber merkt dat Marokko aan het veranderen is. "Er is veel aandacht vanuit de media voor deze problematiek. Er

wordt over gepraat, men is op zoek naar oplossingen.” Tber vertelt dat ongewenst zwanger worden niet alleen een kwestie is van geen voorlichting; het heeft ook te maken met armoede. “Veel meisjes die bij ons zijn, gaan op jonge leeftijd het huis uit om het huishouden te doen bij families (Igeddemet) ver buiten hun eigen stad. Deze meisjes komen vaak uit grote gezinnen; ze krijgen geen tederheid mee.”

Maar Tber wil wel het vooroordeel uit de wereld helpen dat er alleen arme meiden bij Insaf aankloppen. Ook dames die aan universiteiten studeren of uit rijkere gezinnen komen, zijn aanwezig. De redenen waarom ze zwanger worden, zijn verschillend; sommigen worden zwanger van hun minnaar, door incest, anderen door verkrachting. Maar de meeste slachtoffers zijn vrouwen die een huwelijk werd beloofd door hun minnaar. Eenmaal zwanger blijkt ‘de vriend’ met de noorderzon te zijn vertrokken. Vrouwen kunnen niet meer terecht bij hun partner en ook niet bij hun ouders vanwege het grote taboe op seks voor het huwelijk. Hun laatste redding is aankloppen bij Insaf.

Femmes du Maroc

Aicha Zaimi Sakhri is druk, want ze zit in de laatste week voordat haar blad Femmes du Maroc, naar de uitgever moet. De redacteuren zijn druk aan het tikken en de vormgever is bezig met foto’s indelen op de pagina’s. Aisha neemt een diepe haal van haar sigaret. Terwijl ze uitblaast, vertelt ze waarom ze maar een kort artikel over de morning-afterpil in de Femmes du Maroc heeft geplaatst. “De morning-afterpil is hier nu zo’n drie maanden op de markt. We hebben er over geschreven, maar niet in details, uit angst dat conservatieven gaan demonstreren om hem van de markt te halen.”

Femmes du Maroc werd in 1995 door Aisha Zaimi Sakhri opgericht. “We hadden veel bladen uit Europa en uit het Midden-Oosten in Marokko, maar geen enkel blad specifiek gericht op de Marokkaanse vrouw. Naast de kaftanreportages waar het blad populair om is, staan er veel artikelen in over man/vrouwverhoudingen. “Er is in Marokko veel werk te verrichten, omdat er nog steeds veel te veel Marokkaanse mannen de vrouw niet als gelijkwaardig zien,” aldus de hoofdredactrice in haar kantoor. Sakhri stoort zich aan het feit dat veel Marokkanen doen alsof hun neus bloedt als het aankomt op het onderwerp

seks. “Ook in Marokko bestaat seks voor het huwelijk. We moeten dat weten en inzien en niet doen alsof het er niet is. Er zijn veel problemen, maar die kunnen niet worden opgelost, omdat ze niet wordt erkend. We hebben geen seksuele voorlichting, niet op onze scholen en ook niet binnen de familie. Ouders beginnen er niet over tegen hun kinderen en die durven er op hun beurt niet met hun ouders over te beginnen.

Men denkt dat het hsjoesma is, haram; we praten er niet over omdat we denken dat het vies is, en dat is fout. Het is beter dat jongeren op school les krijgen in relatiekwesties en educatie ter preventie van ziektes als soa’s en aids.”

Foute man

Ook Sakhri signaleert, net als Nabila Tber, directrice van Insaf, dat vaak de armere meiden die van het platteland komen naar de grote stad, een kwetsbare groep zijn. “In Femmes du Maroc maken we reportages van alleenstaande moeders, dit zijn zestien- of zeventienjarige boerenmeisjes die naar de grote stad komen om te werken. Ze ontmoeten een jongen en die geeft haar een complimentje, maar de meeste van deze meiden zijn het niet gewend om lieve dingen te horen. Binnen de families is een harde manier van omgang. Deze meiden vallen vaak in de handen van een foute man, die de juiste woorden tegen haar weet te zeggen. Ze vertrouwt hem, want ze kent deze liefdesverklaringen uit films en denkt: dit is de ware! Dan gebeurt het: het meisje wordt zwanger, soms weet ze niet eens dat er een baby in haar buik groeit. Totdat ze erachter komt dat ze moet bevallen. De man is dan meestal al uit het zicht verdwenen. En ineens wordt het een maatschappelijk probleem waarmee we allemaal worden geconfronteerd, want veel kindjes worden gewoon op straat gedumpt,” aldus Sakhri. Sakhri maakt zich zorgen over de stilte rondom seks en liefde. “De resultaten van het onbespreekbaar maken van seks heeft psychologische gevolgen. Kijk maar op straat: veel van onze mannen zijn agressief, opgefokt; ze willen vechten en hebben geen rust. En de vrouw is vaak ziek, niet zichzelf, ze mist iets... Wij van Femmes du Maroc zeggen: er is een tandarts, maar ook een seksuoloog. We moeten leren praten over onze emoties, dat is normaal als we vooruit willen in ons leven... Stilstand is achteruitgang...”

DE SCHAAMTE VOORBIJ

deel 2

“Weet je wat pas echt hsjoema is? Als je zoon aids krijgt!”

Tekst: Samira el Kandoussi

Eindredactie: www.enbee.nl

In opdracht van www.mzine.nl en Mtnl.nl

Ouders tegenspreken, kritiek hebben op de koning, een vrijscene die op tv voorbij komt; allemaal zaken die in het gemiddelde Marokkaanse gezin hsjoema, ofwel schande zijn. Respect hebben voor de ouders is in islamitische culturen belangrijk, maar het lijkt wel alsof veel Marokkaanse ouders een muur om zich heen bouwen die niet bevorderlijk is voor de vertrouwensband met hun kinderen. Veel jongeren kunnen voor belangrijke levensvragen niet bij hen terecht. Zij voorzien daarom in hun informatiebehoefte via internet, tv of vrienden. In Marokko heeft men daarop een antwoord: het radioprogramma van seksuoloog/psycholoog Aboubakr Harakat.

Ik zoek Aboubakr Harakat op in Marokko voor een documentaire in opdracht van tv-omroep Mtnl, genaamd ‘De schaamte-hsjoema voorbij’. In Nederland hoorde ik al dat hij geen enkel taboeonderwerp uit de weg gaat, maar omdat het ramadan is als ik in Marokko ben, houden ze het programma beschaafd. Als ik aanschuif om mee te luisteren is het onderwerp: op jezelf wonen. Harakat staat de jongeren, vaak met humor, te woord.

Seksproblemen zijn niet taboe

Een uur later bezoek ik de psycholoog samen met cameraman/regisseur Jalal Bouzamour in zijn chique praktijk in Casablanca. Harakat heeft niet veel tijd, want zijn volgende cliënt zit al te wachten. “Ik ben radio gaan doen om aan de Marokkanen te laten zien dat het niet haram (verboden) is om over seks te praten. Ik wil het volk informeren en vertellen dat het geen taboe is om over seksproblemen te praten. Er zijn overal oplossingen voor.”

Wat voorheen een vreemde en hsjoema studie leek voor vrienden van Harakat – hij studeerde seksuologie in Frankrijk – blijkt nu een gat in de markt te zijn. In de praktijk van Harakat komen zowel mannen als vrouwen met seksuele en psychische problemen, uit alle lagen van de bevolking. “Voorheen zag ik weinig vrouwen, nu andersom.” Maar hoe druk het ook in zijn praktijk is, seks is nog steeds taboe in Marokko: “Als het op seks aankomt, voelt iedereen zich ongemakkelijk. Ons hele leven krijgen we mee dat het haram is en slecht, totdat we oud worden en gaan

trouwen, dan ineens is het halal. We weten niet waarom het eerst haram was en waarom het ineens halal is geworden,” beweert Harakat.

Deskundige Mohammed

“Waarom seks zo onbespreekbaar is, heeft te maken met opvoeding en de verkeerde interpretatie van het geloof. Het is haram en ongepast om erover te praten. In de opvoeding krijg je er weinig tot niets over mee. Maar in werkelijkheid is onze profeet Mohammed (vrede zij met hem) de eerste deskundige. Er is een hele betrouwbare hadith waarin staat dat de profeet (vzmh) heeft gezegd dat een man niet met zijn vrouw mag slapen zonder voorspel. Een menstruerende vrouw mag niet worden gepenetreerd. Maar wat de profeet (vzmh) dan wel heeft aangeraden, is stoeien en seksuele spelletjes doen, omhelzen en knuffelen. Veel Marokkanen weten dit niet, omdat ze de koran verkeerd interpreteren en de opvoeding is nog ouderwets. En op onze scholen is er geen seksuele voorlichting. Dat laatste begint nu te veranderen. Ook beginnen de media meer aandacht te besteden aan voorlichting,” aldus Harakat. “De gevolgen van zaken hsjoema houden is groot. Door het woord ‘hsjoema’ zelf kap je elke discussie af en is er geen gesprek mogelijk. Als we almaar leren onze emoties weg te stoppen, groeit een kind op zonder openheid. En als een man en vrouw trouwen en er doet zich een probleem voor, kunnen zij er niet over praten. De vrouw kan bijvoorbeeld niet zeggen: “Je hebt me pijn gedaan”. Of de man wil bepaalde dingen met zijn vrouw doen, maar durft het niet te vragen en zo ontstaat er een afstand tussen hen. Dat heeft gevolgen voor de relatie en de opvoeding van de kinderen.”

Aidshulplijn

De cliënten van Harakat komen overal vandaan, ook uit Nederland en Frankrijk. Tijdens de zomervakanties heeft Harakat het extra druk met immigranten. Een organisatie die de schadelijke gevolgen van hsjoema probeert te bestrijden is Alloé info Sida, de aidshulplijn die eveneens in centrum van Casablanca is gesitueerd. De hele dag kan er telefonisch informatie worden gevraagd over soa en aids en er kan een aidstest worden gedaan.

Eén keer in de week geeft sociaal werkster Milouda voorlichting aan prostituees. Zij zet zich in voor aidspreventie, ze zoekt de vrouwen op in bordelen, cafés en op straat en nodigt ze uit voor een voorlichtingsavond bij Alloë info Sida. De prostituees krijgen met nadruk mee dat zij zelf verantwoordelijk zijn voor hun gezondheid en dat zij, of hun man nou wil of niet, een condoom om moeten doen.

Op het gebied van gezondheid is de klant dus geen koning. Na afloop mogen de prostituees een aidstest doen en ze krijgen ter plekke de uitslag.

De gesluierde Milouda, die de voorlichting geeft, vertelt: “Wat ik tegen Marokkaanse ouders in Nederland wil zeggen is hetzelfde als ik tegen de ouders hier in Marokko zeg: we moeten erkennen dat er ziektes zijn en dat er ook seks buiten het huwelijk plaatsvindt. Het is belangrijk dat zij hun kinderen informeren. Ik zeg vaak tegen ouders dat ze condooms in het badkamerkastje moeten stoppen. Als je zoon het dan toch doet, dan doet hij het in ieder geval veilig.”

Kolonialisme

Waarom er in Marokko toch zo'n achterstand bestaat op het gebied van seksualiteit komt onder meer door het kolonialisme, die het bouwen van scholen verbood en plattelandstradities steunde om ontwikkeling tegen te gaan. Een volk dat niet discussieert of bekri-tiseert kan nooit vooruit komen. Veel Marokkanen denken dat ze vooruit komen door Europeanen na te doen. Dit terwijl de islam genoeg instrumenten geeft voor ontwikkeling en openheid.

Na de seksuele voorlichting aan bellers en prostituees bij Alloë info Sida bezoek ik de Hassan II-school in Sidi Moumen, een wijk in Casablanca. Hier woon ik een les bij van Amina Sharaf. Zij geeft Engels en vandaag staat er een interessante les op het programma. Alle scholieren krijgen een stencil met een verhaal in het Engels over een blank meisje uit de negentiende eeuw dat verliefd is en gezoend heeft met een zwarte man. Grote hsjoma in die tijd. Naar aanleiding van het verhaal wordt er flink gediscussieerd in de klas en geven de scholieren hun mening over hun eigen opvoeding. “Ik weet waarom onze ouders niet met ons praten over seks. Ze zijn bang dat ze ons dan aanmoedigen,” zegt een meisje in de klas.

Daar is lerares Amina het niet mee eens. “Sommige ouders denken dat hun kinderen respect voor hen verliezen als zij hen seksuele voorlichting geven. Het tegendaal is waar: als een moeder haar best doet om haar dochter voor te lichten en een vader hetzelfde doet met zijn zoon, dan zal dat veel duidelijkheid geven bij jongeren. Dat je dan hun respect verliest, bestaat niet. Respect is één ding en opvoeding is iets anders. Als je je kinderen opvoedt in een gezin waar praten mogelijk is, dan komen de kinderen niets te kort. Juist als je over dingen niet praat, gaan er vaak dingen fout,” zegt Amina Sharaf.

Buiten spreek ik een man aan die samen met zijn zoon aan het winkelen is. Hij blijkt zijn zoon wél seksuele voorlichting te geven. Als ik hem vraag of dat niet hsjoma is, antwoordt hij lachend: “Weet je wat pas echt hsjoma is? Als je zoon aids krijgt!”

Wist u dat...

Ladyfit is een unieke sportvereniging voor en door vrouwen van alle leeftijden en culturen. Een vereniging die samen met haar bezoekers sport en activiteiten organiseert. Sport is voor hen een doel, maar ook een middel. Ladyfit wil een bijdrage leveren aan een actieve en gezonde leefstijl, maar ook ontspanning en ontmoeting bereikbaar maken voor Utrechtse vrouwen van alle leeftijden, culturen en gezinden. Individueel, maar ook in groepsverband. Ladyfit biedt naast een aantal vaste activiteiten een gevarieerd scala aan wisselende projecten. Ladyfit is meer dan alleen een gewone sportschool!.. Een omgeving waar vrouwen gemotiveerd worden om te werken aan hun gezondheid en te participeren aan de maatschappij. site: www.ladyfit.nl

Wist u dat...

het Utrechtse verpleeghuis Rosendaal in de wijk Overvecht volgend jaar een afdeling voor Marokkaanse ouderen krijgt. Er komt ook personeel met een Marokkaanse achtergrond te werken.

Een Turkse afdeling komt later in zorgcentrum Tamarinde in Overvecht of in een toekomstig verpleeghuis aan de Beneluxlaan in Kanaleneiland.

“Het ligt voor de hand dat personeel de eigen taal van ouderen spreekt. Ook zal er halal bereid eten worden geserveerd. Andere wensen, zoals een gebedsruimte, worden de komende tijd onderzocht en besproken met de Marokkaanse en Turkse gemeenschap”.

Bron: AD/ Beeld: redactie Maroc.NL

Bereikbaarheid ISKB-medewerkers

De ISKB is in principe van dinsdag tot en met donderdag van 13.00 -17.00 uur telefonisch te bereiken. U kunt ook mailen naar info@iskb.nl

Bereikbaarheid Taalcommissie

Lesgeefsters kunnen op maandag of donderdag bellen naar het VOP voor een afspraak, lesmateriaal, een advies of lesideeën.

Contact opnemen met de taalcommissie kan ook via de e-mail: marielle@iskb.nl Mariëlle van Rooij

VOP-lunch

Dinsdag en donderdag van 12-13 uur m.u.v. feest- en vakantiedagen is er een gezellige lunch in de benedenzaal Keulsekade 20. Het VOP zorgt voor soep, koffie en thee, de boterham neemt u zelf mee. Tevens kunt u boeken lenen.

dinsdag 19 Mei 2009

ISKB-leer -café Documentaire 'Een beter leven' + nabespreking met oa Youseff, hoofdpersoon in deze documentaire.

Aanvang: 19:30 - 22:00 uur. Plaats: Atrium van het gebouw Hart van Lombok, JP Coenhof 260.

26 juni 2009

Slotbijeenkomst voor alle vrijwilligers van de ISKB

VAKANTIES:

25 april t/m 5 mei
meivakantie
11 juli t/m 23 augustus
zomervakantie
17 t/m 25 oktober
najaarsvakantie

APRIL

dinsdag 21 Herdenking holocaust (isr.)*
donderdag 30 Koninginnedag

MEI

maandag 4 Herdenking der gevallen
dinsdag 5 Bevrijdingsdag
zondag 10 Moederdag
dinsdag 12 33e dag van de omerteling
donderdag 21 Hemelvaartsdag
29/30 Wekenfeest (isr.)*
31 mei + 1 juni Pinksteren

JUNI

zondag 7 Heilige Drie-eenheid (r.-k.)
zondag 7 Trinitatis (pr.)
zondag 14 Vaderdag België
donderdag 11 Kerkelijke viering
Sacramentsdag (r.-k.)
zondag 21 Vaderdag
vrijdag 26 H. Hart van Jezus (r.-k.)
zondag 28 6e zondag na Pinksteren (pr.)
maandag 29 Nationale Veteranendag

JULI

maandag 20 Lailat-ul-Meraj (islam.)
donderdag 30 Verwoesting van de tempel (isr.)

AUGUSTUS

woensdag 5 Raksha Bandham (Hindoe)
vrijdag 7 Lailat-ul-Baraat (islam.)
13/14 Krishna Janmashtami (Hindoe)
zaterdag 15 Formeel einde 2e wereldoorlog
zaterdag 22 Begin Ramadan (islam.)
zondag 23 Ganesh Chaturthi (Hindoe)
zaterdag 15 Maria Hemelvaart (r.-k.)

SEPTEMBER

5 t/m 18 Pitri Paksa (Hindoe)
dinsdag 8 Maria Geboorte (r.-k.)
maandag 14 Kruisverheffing (r.-k.)
donderdag 17 Lailat-ul-Qadr (islam.)
19/20 Israëliisch Nieuwjaar 5770*
maandag 21 Suikerfeest en einde Ramadan (islam.)
zondag 27 19e zondag na Pinksteren (pr.)
maandag 28 Grote Verzoending (isr.)*

OKTOBER

3 t/m 9 Loofhuttenfeest (isr.)*
zondag 4 Werelddierendag
zondag 11 Vreugde der wet (isr.)*
zaterdag 17 Dipavali (Hindoe)
zaterdag 31 Hervormingsdag (pr.)
zondag 1 Allerheiligen (r.-k.)
maandag 2 Allerzielen (r.-k.)
woensdag 4 Dankdag voor gewas en arbeid (pr.)